

Fingrid Oyj:n Länsisalmi-Anttila 400 kilovoltin voimajohtohanke

Ympäristövaikutusten arviointiselostus
2025

Liite 5. Luontoselvitysten erillisraportti

Päiväys 17.9.2025

Laatija Markku Heinonen, Enni Vilhonen, Anni Parkkinen,
Jaakko Kullberg, Soila Silvonen

Tarkastaja Lauri Erävuori

17.9.2025

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
2	Selvitysalue ja työn sisältö	3
3	Menetelmät	5
	3.1 Epävarmuustekijät	14
4	Tulokset	15
	4.1 Liito-orava	15
	4.2 Linnusto	20
	4.2.1 Yleiskatsaus	20
	4.2.2 Reittijaksokohtainen tarkastelu.....	27
	4.3 Kirjoverkkoperhonen	33
	4.4 Muut huomionarvoiset lajit.....	34
	4.5 Kasvillisuus ja luontotyytit.....	35
	4.5.1 Luonnonpiirteet	35
	4.5.2 Huomionarvoiset luontotyytit.....	36
	4.5.3 Huomionarvoiset kasvilajit ja haitalliset vieraslajit.....	68
5	Yhteenveto	69
6	Lähteet	71

17.9.2025

Fingrid Oyj:n Länsisalmi-Anttila400 kilovoltin voimajohtohanke

1 Johdanto

Tässä raportissa esitetään Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välille suunniteltua uutta 400 kilovoltin voimajohtoreittiä varten Sitowise Oy:n tekemien luontoselvitysten tulokset, joiden perusteella voidaan arvioida hankkeen luontovaikutuksia. Selvitys käsittää hankesuunnitelma-alueen liito-orava-, luontotyyppi- ja kasvillisuuskartoitukset sekä kohdennetut pesimälinnuston, metsäkanalintujen soidinpaikkojen ja kirjoverkkoperhosen kartoitukset ja näiden yhteydessä tehdyt muiden huomionarvoisten lajien havainnot.

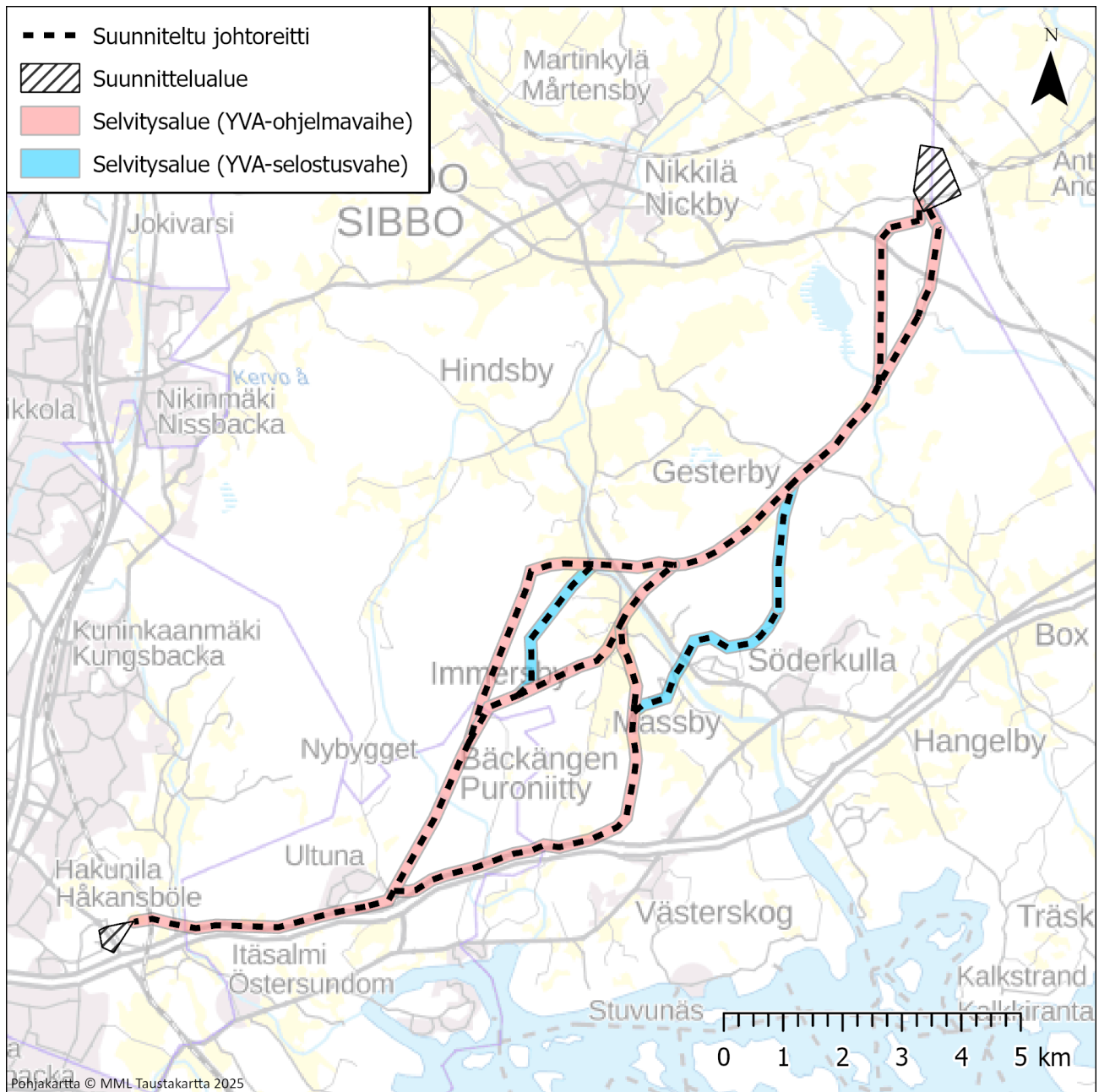
Selvityksissä tuotettu luontotieto on talletettu paikkatietomuotoon, jota voidaan hyödyntää hankkeen jatkosuunnittelussa sekä kohteiden tarkemmassa tarkastelussa.

2 Selvitysalue ja työn sisältö

Selvitysalue käsittää YVA-menettelyssä esitetyt vaihtoehtoiset voimajohdon reittivaihtoehdot nykyisen voimajohdon rinnalle tai yhteispylvääseen sijoittuvilla osuuksilla noin 100 metriä ja uusiin maastokäytäviin sijoittuvilla osuuksilla noin 200 metriä leveänä vyöhykkeenä keskilinjän molemmin puolin (Kuva 2-1). Luontoselvitysten tarve määritettiin YVA-menettelyn alkaessa YVA-lain mukaisessa ennakkoneuvottelussa.

17.9.2025

Kuva 2-1. Selvitysalueet.

Esiselvityksessä tunnistettiin selvitysalueelle sijoittuvia luontoarvoja ja arvopotentiaalia. Lähtöaineistona käytettiin Suomen Lajitietokeskuksen lajihavaintotietoja (Suomen Lajitietokeskus 2024), Helsingin luontotietojärjestelmää (Helsingin kaupunki 2024), alueelta aiemmin tehtyjä linnustohavaintoja (Tiira-havaintotietokanta), Birdlifen

17.9.2025

tärkeiden lintualueiden rajauksia, Zonation-analyysia (AMA01) ja alueen uusimpia ilmakuvia.

- Kasvillisuus- ja luontotyyppikartoituksissa huomioitiin uudet luonnonsuojelulain luontotyypit. Selvitysalueelta kartoitettiin uhanalaiset ja suojellut (luonnonsuojelulaki, vesilaki) luontotyypit, huomionarvoiset luontotyyppikohteet sekä uhanalainen tai rauhoitettu kasvilajisto. Kartoitusten lähtötietoina käytettiin koko selvitysalueen kattavia, aiemmin laadittuja luontotyyppikartoituksia (Helsingin luontotietojärjestelmä).
- Liito-oravaselvitykset tehtiin karttatarkastelun perusteella valituissa potentiaalisissa metsäympäristöissä.
- Kirjoverkkoperhosen maastoinventoinnit suoritettiin lajille soveltuvissa elinympäristöissä vuonna 2024 kesäkuussa lentävien yksilöiden osalta ja näille alueille suoritettiin toukkatarkastukset syyskuussa (ohjelmavaiheen reitit). YVA-selostusvaiheen selvitysalueen osalta vuonna 2025 havainnoitiin lentäviä yksilöitä muiden kartoitusten ohella. Lisäksi lajin elinympäristöpotentiaali voimajohtoreittivaihtoehtojen läheisyydessä tarkastettiin kasvillisuus- ja luontotyyppikartoitusten aikana kirjoverkkoperhosen ravintokasvina käyttämän kangasmaitikan osalta.

3 Menetelmät

Yleiskuva ja käsitys alueen luonnonympäristöstä koottiin kartta- ja ilmakuvatarkastelun pohjalta sekä hyödyntäen alueelta aiemmin tehtyjä luontoselvityksiä. Lajihavainnot haettiin Suomen Lajitietokeskuksen tietojärjestelmästä (Laji.fi -palvelu) aineistopyynnöillä ohjelmavaiheen reiteiltä 12.1.2024 (linnut) ja 16.1.2024 (muu lajisto), ja selostusvaiheen lisäreiteiltä 10.3.2025 (kaikki lajit). Tiira-havaintotietokannassa oleva lintuhavaintoaineisto haettiin aineistopyynnöillä alueen lintutieteellisiltä yhdistyksiltä (Tringa ry, PSLY) 11.3.2024 (ohjelmavaiheen reitit) ja 4.3.2025 (selostusvaiheen lisäreitit).

17.9.2025

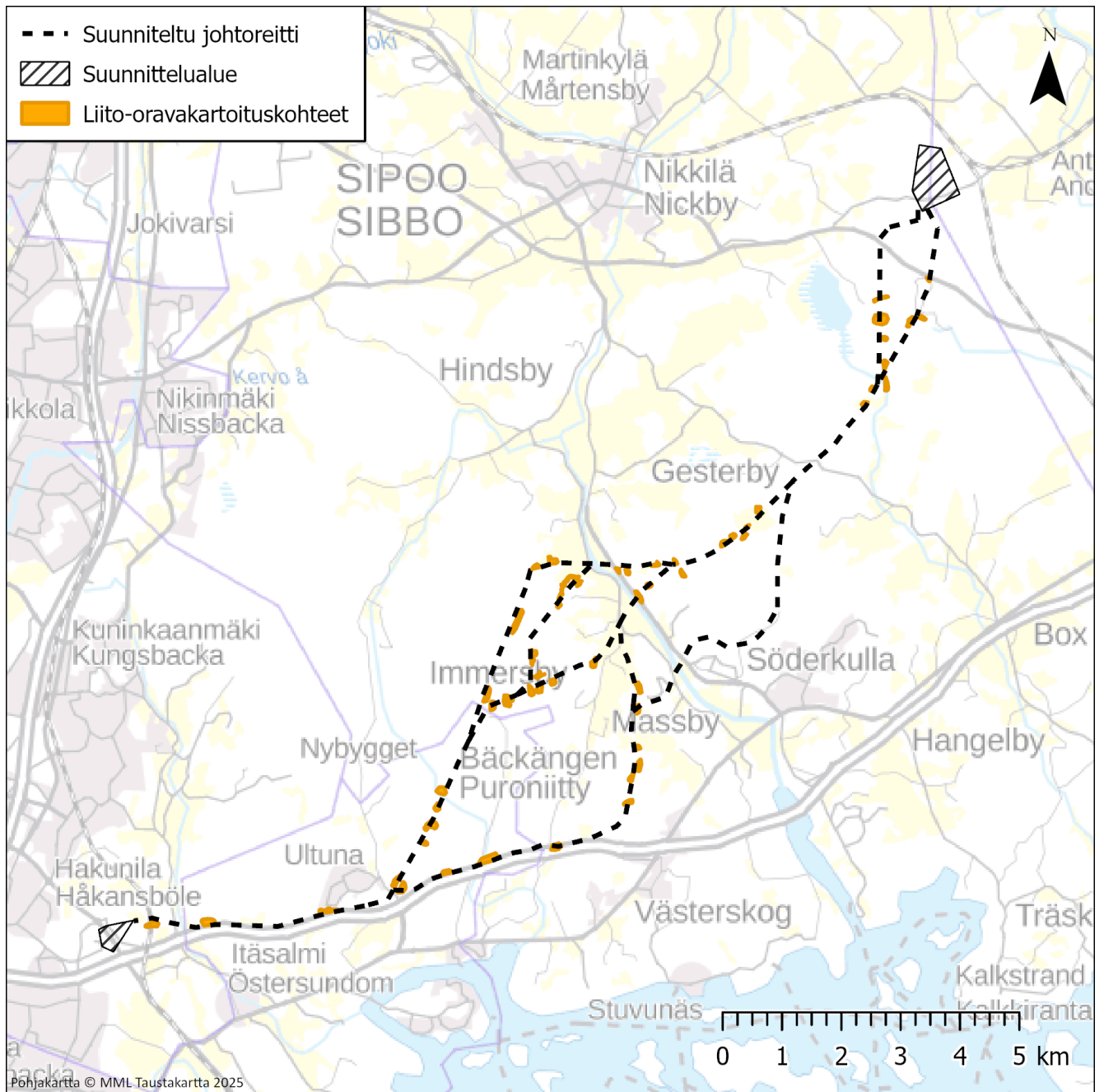
Liito-oravan esiintymistä kartoitettiin huhti-toukokuussa 2024 kävelemällä kattavasti läpi lajille soveltuvat metsät ja metsiköt selvitysalueella (YVA-ohjelmavaiheen selvitysalue). Maastokohteet valittiin esiselvityksen perusteella, jossa poimittiin lajista aiemmin tehdyt havainnot sekä määritettiin potentiaaliset metsikkökuviot ilmakehän ja metsävaratietoaineistojen perusteella. Havainnot merkittiin ylös Sitowise Oy:n Envimobile-maastotiedonkeruusovelluksella. Lisäksi maastossa kartoitettiin elinympäristöjen soveltuvuus liito-oravalle ja kulkuyhteyksien toimivuus. YVA-selostusvaiheen selvitysalueen läntisempää osaa kartoitettiin 5.5.2025, erityisesti Byträskin lounais- ja länsipuolisilta osiltaan, sillä voimajohtohankkeen yleisötilaisuudessa tuotiin esiin liito-oravan mahdollinen esiintyminen kyseisellä alueella. Kartoitukseen maastossa käytettiin yhteensä 40 työtuntia. Mahdollisten jätösten löytämiseen oli hyvät edellytykset, sillä lumet olivat sulaneet riittävästi, eikä kasvillisuus ollut vielä kasvanut siten, että papanat peittyisivät (kts. Mäkelä & Salo 2023).

Menetelmänä oli Niemisen ja Aholan (2017) ohjeen ”Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt” mukaisesti papanakartoitusmenetelmä. Menetelmän mukaisesti etsittiin liito-oravan papanoita puiden juurilta sekä kartoitettiin liito-oravalle soveltuvat kolopuut, risupesät ja pöntöt.

Kartoituksen toteuttivat FM (biologia) Jussi-Pekka Manner, Heli Vainio ja Markku Heinonen sekä FT (ympäristötieteet) Soila Silvonen.

17.9.2025

Kuva 3-1. Liito-oravan kartoituskohteet.

Pesimälinnustokartoitus tehtiin pääosin kesäkuussa, ajanjaksolla 29.5.–4.7.2024 (YVA-ohjelmavaiheen selvitysalue) ja 5.5.–22.6.2025. (YVA-selostusvaiheen selvitysalue).

17.9.2025

Pesimälinnuston selvitys toteutettiin kartoituslaskennan periaatteita soveltaen (ks. Koskimies & Väisänen 1988). Kartoitettava reittiosuus kuljettiin jalkaisin läpi ja lintulajien reviirit määriteltiin niiden laulun tai muun pesintään viittaavan käyttäytymisen perusteella. Myös muut kuin suoraan pesintään viittaavat havainnot huomionarvoisista lintulajeista kirjattiin. Havainnot merkittiin karttapohjille. Varsinaiset pesimälinnustokartoitukset tehtiin aamuisin pääasiassa klo 05–10 välisenä aikana hyvissä sääoloissa: poutasäässä ja enintään heikon tuulen vallitessa. Aamukartoituksen jälkeisellä paluumatkalla pyrittiin tarkentamaan aamuisia havaintoja sekä muuten tarkistamaan lähistön linnustopotentialtaan merkittäviksi arvioituja kohteita. Linnustoselvityksiin käytettiin työtunteja maastossa koko johtoreitille yhteensä n. 172. Linnustoselvityksen lähtöaineistona on käytetty karttoja, ilmakuvia ja raportteja linnustoltaan merkittävistä alueista (FINIBA, MAALI). Aiemmat ns. huomionarvoisten lajien havainnot alueelta tarkistettiin Lajitietokeskuksen Laji.fi -palvelusta (aineistopyyntö, joka sisälsi myös viranomaishavainnot, jätettiin 13.2.2024 ohjelmavaiheen reittien osalta ja 10.3.2025 selostusvaiheen lisäreittien osalta). Lisäksi käytössä oli alueen lintuyhdistysten (Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa ry sekä Porvoon seudun lintuyhdistys PSLY) Tiira-havaintotietokantaan tallennetut huomionarvoisten lajien havainnot reittivaihtoehtojen läheisyydestä (aineistopyyntö jätettiin 11.3.2024 ohjelmavaiheen reittien osalta ja 4.3.2025 selostusvaiheen lisäreittien osalta).

Pesimälinnustoselvityksen tavoitteena oli selvittää huomionarvoisten lajien (ks. alla) reviirit ja tunnistaa pesimälinnustolle tärkeät kohteet. Huomionarvoisia pesimälintulajeja ovat:

- uhanalaiset lajit, sisältäen erityisesti suojeltavat lajit
- silmälläpidettävät lajit
- alueellisesti uhanalaiset lajit
- EU:n lintudirektiivin liitteen I lajit ja niitä vastaavat muuttolinnut
- Suomen erityisvastuulajit
- petolinnut
- tikat (poislukien käpytikka)

17.9.2025

Lisäksi kirjattiin merkittäviksi katsottujen elinympäristöjen, kuten lehtojen ja vanhojen metsien, ilmentäjälajit. Linnustollisesti arvokkaat kohteet rajattiin huomionarvoisten lintulajien esiintymisen ja niiden elinympäristölleen asettamien piirteiden perusteella.

Kartoituskäynnit kohdennettiin lähtöaineiston perusteella linnustoarvoiltaan potentiaalisimmiksi arvelluille kohteille. Tällaisia ovat etenkin kansallisesti (FINIBA) ja maakunnallisesti merkittävät linnustoalueet (MAALI), jotka ulottuvat Sipoonkorvessa pitkällä matkalla joidenkin linjausvaihtoehtojen alueelle. Kartoituksissa myös painotettiin alueita, joilla joko esiintyi huomionarvoisille lajeille soveltuvaa elinympäristöä tai joilta oli niistä aiempia lajihavaintoja. Käytännössä lähes kaikki reittivaihtoehtojen osuudet kartoitettiin ainakin kerran. Useimmille linnuston arvokohteille sijoittuville sekä huomionarvoisimpien lajien asuttamille reittiosuuksille tehtiin myös toinen kartoituskäynti. Pesimälinnustoa ei kartoitettu noin 5,6 kilometrin pituisella reittiosuudella, alkaen Helsingin Puroniityntieltä itään ja jatkuen edelleen Sipoon Massbyn kautta pohjoiseen Immersbyn itäosiin (Soldatskogenin tasalle). Tämä osuus ei sisälly merkittäviin linnuston arvokohteisiin ja aiemmat havainnot huomionarvoisista lintulajeista olivat hyvin vähäisiä.

Metson soidinpaikkakartoitus tehtiin ohjelmavaiheen reittien osalta 30.4.2024 ja selostusvaiheen lisäreittien osalta 5.5.2025. Kartoitettavat alueet sijoittuivat Sipoonkorpeen sellaisille osuuksille, jotka edellyttäisivät toteutuessaan kokonaan uuden johtoaukean avaamista. Vuonna 2024 kartoitettiin osuus Genaträskin tasalta koilliseen Immersbyn peltoalueen reunaan (n. 2,9 km) ja vuonna 2025 edellisestä pohjoiseen haarautuva osuus Byträskin lounaispuolelta Immersbyn pelloille saakka (n. 2,4 km). Osuudet kuljettiin varhain aamulla havainnoimalla mahdollisia metson soitimia tai merkkejä sellaisista. Paluumatkalla etsittiin muitakin todisteita metson läsnäolosta, muun muassa hakomispuita ja jätöksiä. Lisätietoa metson esiintymisestä alueella pyrittiin saamaan myös pesimälinnuston varsinaisten reviirikartoituskertojen yhteydessä. Niiden täydennykseksi merkkejä metson esiintymisestä havainnoitiin myös moottoritien viereisellä osuudella Puroniityntien ja Immersbyntien välillä, millä ei muuten tehty varsinaista pesimälinnustokartoitusta.

Metson soidinpaikkojen lisäksi myös joitakin muita lajeja havainnoitiin kohdennetusti osana pesimälinnustokartoituksia. **Kaakkurin** mahdollinen esiintyminen tarkistettiin

17.9.2025

reittivaihtoehtojen lähistön järvillä ja lammilla. Yöaktiivisen **kehrääjän** esiintymistä havainnoitiin 24.–25.6.2024 Sipoonjoen ja Savijärven välisellä reittiosuudella (väli Söderkullantie–Mösskärrintie). Sille sijoittuu useita kehrääjän esiintymispaikkoja, ja kartoituksen tarkoituksena oli saada käsitys niiden nykyisestä tilanteesta. Tiedossa olleiden tai muuten sopivalta vaikuttavien kehrääjäympäristöjen lähettyvillä havainnoitiin lintuja pääasiassa kuuntelemalla. Havainnointipaikkojen välit liikuttiin autolla. Ajoreitti kulki myös tarkastetun osuuden kaikkien voimajohtolinjauksen peltoalueiden kautta, joiden yöaktiivista linnustoa oli samalla mahdollisuus havainnoida.

Petolinnuista ei usein saada kovin tarkkoja pesintään viittaavia havaintoja tavanomaisissa lintulaskennoissa. Selvitysalueen päiväpetolinnuista kertyi yksittäisiä havaintoja useasta lajista. Havaintojen tulkintaan tarjoaa olennaisen lisän käytettävissä oleva tausta-aineisto, missä varsinkin rengastus- tai pesätarkastustiedot ovat tärkeitä. Niiden pohjalta käytiin tarkistamassa joidenkin reittilinjausten lähistöllä aiemmin todettujen pesäpaikkojen tilanne.

Lintukartoituksista ja aineiston tulkinnasta vastasi FM (biologia) Markku Heinonen.

Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksiä tehtiin kesä-syyskuussa 2024 sekä kesäkuussa 2025. Lähtötietona hyödynnettiin Suomen lajitietokeskuksen lajitietojen ja maastokartta- ja ilmakehu-aineistojen lisäksi aikaisempia selvityksiä, Metsäkeskuksen kuviotietoja, valtakunnallisen metsien inventoinnin puustotietoja, ympäristöhallinnon paikkatietoaineistoja (mm. Zonation-aineisto, suojelualueiden, suojeluohjelmakohteiden, Natura 2000 - alueiden sijainnit, Metsähallituksen kuviotiedot) sekä liito-orava- ja pesimälinnustokartoituksien yhteydessä tehtyjä havaintoja. Maastokartoitukset kohdennettiin kohteille, jotka osoittautuivat lähtöaineiston perusteella luonnonarvoiltaan huomionarvoisiksi. Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen maastotyöt tehtiin 26.6., 4.7, 10.–11.7., 25.7., 2.9.–4.9. ja 17.9.2024 (ohjelmavaiheen reitit) ja 2.-3.6.2025 (selostusvaiheen lisäreitit). Yhteensä maastotyöpäiviä kertyi 12, joiden keskimääräinen pituus oli noin 10 tuntia. Kartoituksen yhteydessä kirjattiin myös havainnot haitallisista vieraslajeista. Kartoitukset toteuttivat FM (biologia) Enni Vilhonen, FM (ympäristötieteet) Anni Parkkinen ja FM (biologia) Juha Kiiski.

Maastossa rajattavina arvokkaina kohteina huomioitiin kasvillisuuden ja luontotyyppien osalta:

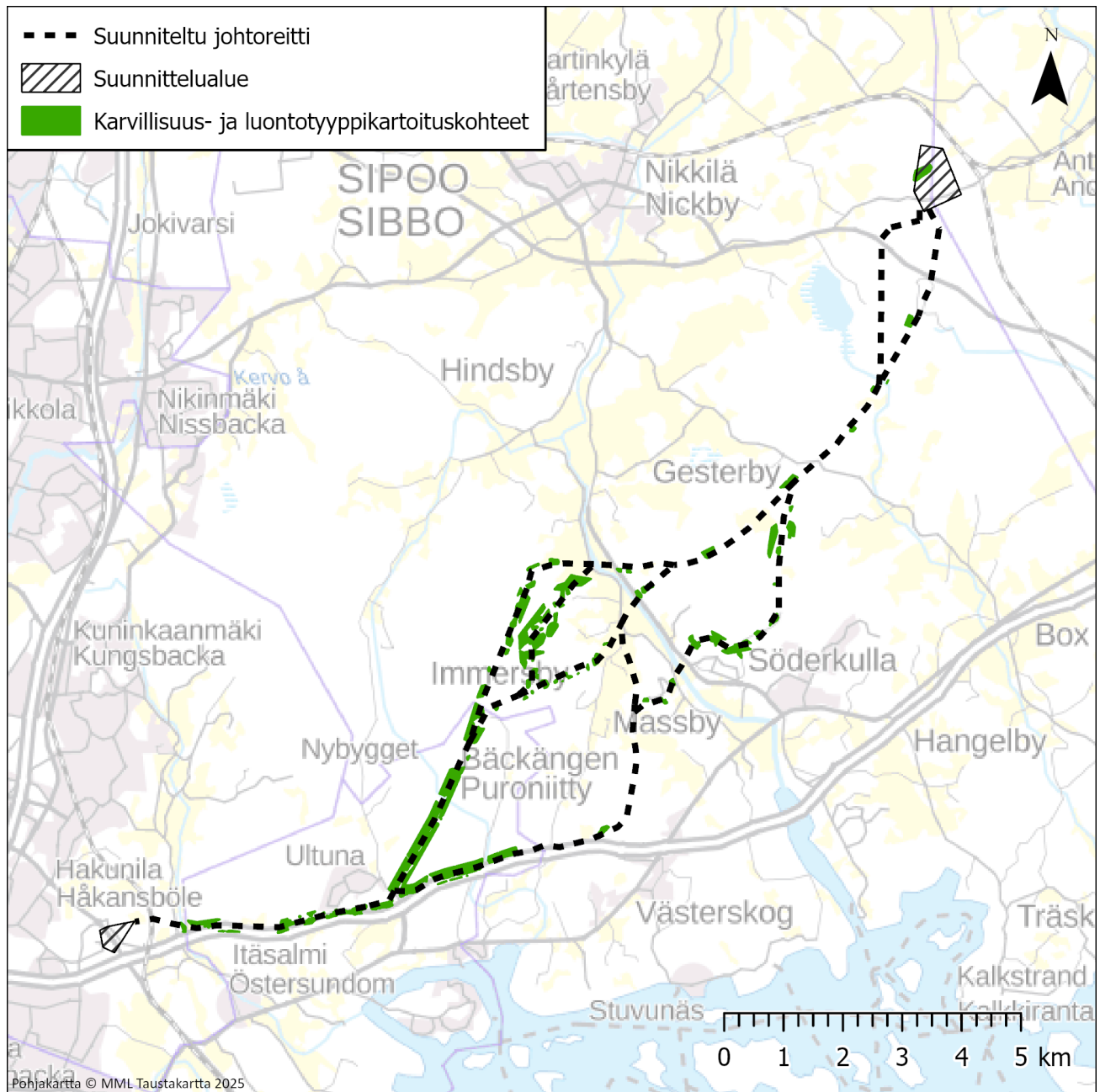

17.9.2025

- Luonnonsuojelulain 29 § mukaiset suojeltavat luontotyytit
- Vesilain 2 luvun 11 § mukaiset suojeltavat vesiluontotyytit
- Luontotyyppien uhanalaisuusluokituksen mukaiset uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit sekä lajien uhanalaisuusluokituksen mukaiset uhanalaiset ja silmälläpidettävät sekä alueellisesti uhanalaiset lajit.
- Alueellisesti ja paikallisesti edustavat luontokohteet (esim. iäkäästä puustoa sisältävät monimuotoiset kangasmetsäkohteet, geologisesti arvokkaat muodostumat)

17.9.2025

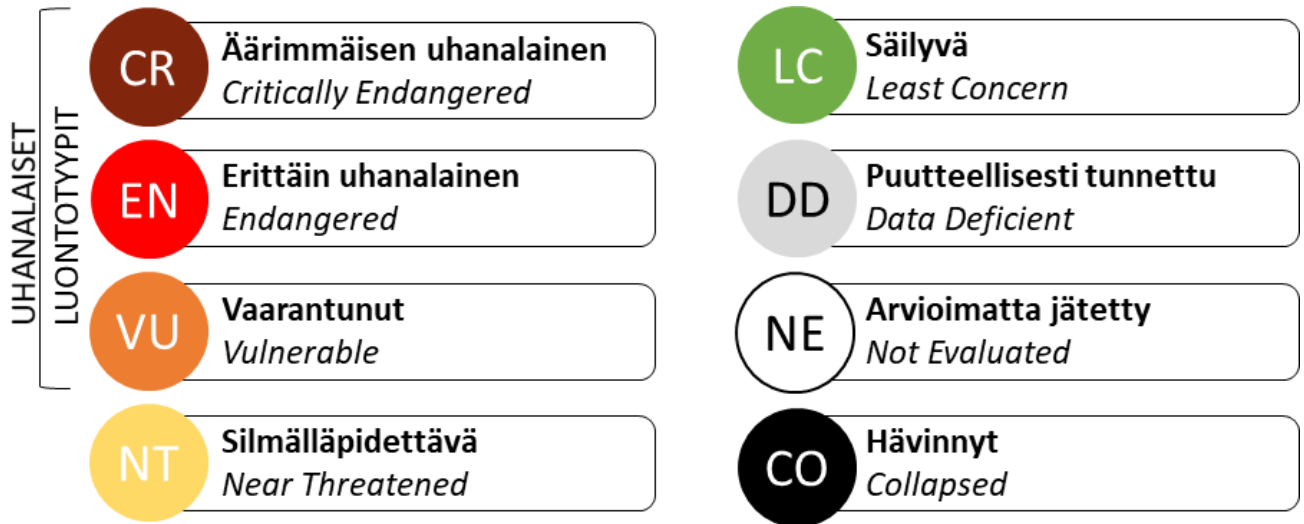
Kuva 3-2. Luontotyyppikartoitusten kartoitusalueet.

Kartoituksen yhteydessä rajattiin uhanalaisten, suojeltujen tai muutoin huomionarvoisten kasvilajien esiintymät sekä haitallisten vieraslajien esiintymät.

17.9.2025

Luontotyytit on luokiteltu uhanalaisuuden mukaisesti perustuen vuoden 2018 luontotyyppien uhanalaisuusarviointiin (Kontula & Raunio 2018). Uhanalaisuusluokista on käytetty tekstissä lyhenteitä.

Kuva 3-3. Luontotyyppien uhanalaisuusluokat tekstissä käytettyine lyhenteineen. Varsinaisia uhanalaisia luontotyyppieä edustavat äärimmäisen ja erittäin uhanalaiset luontotyytit sekä vaarantuneet luontotyytit.

Kirjoverkkoperhoskartoitukset tehtiin aikuisten perhosten osalta kaikille linjausvaihtoehdoille viljelymaita ja rakennettuja ympäristöjä lukuun ottamatta, sekä myös niiden lähiympäristöön, mikäli kohteilla oli lajille sopivia ympäristöä. Kartoitus tehtiin vuonna 2024 aikuisten yksilöiden havainnoinnin osalta viitenä päivänä (7.6., 17.6., 18.6., 20.6. ja 24.6.). Lisäksi kirjoverkkoperhosta tarkkailtiin myös muiden selvitysten ohessa lajin lentoaikaan, mistä myös kertyi aikuishavaintoja 5.6. ja 27.6.2024 sekä 19.6.2025. Kartoitusmenetelmänä oli kesäkuussa lentävien aikuisten perhosten havainnointi päiväsaikaan aurinkoisella säällä. Ajoittain havainnointi jouduttiin keskeyttämään sateiden takia. Inventointiohjeen (Nieminen & Ahola 2017) mukaisesti varsinainen esiintymisympäristöjen tunnistaminen tehtiin toukkapesien esiintymisen perusteella etsimällä niitä kaikilta aikuisten perhosten havaintopaikoilta vähintään noin 200 metrin säteellä olevista kangas- tai metsämaittikkakasvustoista syyskuussa (2.9.2024). Lisäksi kangasmaitikan suurempia esiintymiä havainnoitiin osana kasvillisuus-, luontotyyppi- ja linnustoselvityksiä.

17.9.2025

Kartoituksen toteuttivat FM (biologia) Jaakko Kullberg, luontokartoittaja Manu Soininmäki sekä FT (ympäristötieteet) Soila Silvonen, ja lisähavaintoja teki myös FM (biologia) Markku Heinonen.

Muun huomionarvoisen lajiston osalta havaintoja tehtiin edellä mainittujen muiden kartoitusten yhteydessä. Kohdennettuja kartoituksia ei muun lajiston osalta tehty.

3.1 Epävarmuustekijät

Liito-oravan ja muidenkin lajien kartoituksiin liittyy aina jossain määrin epävarmuuksia. Kartoitukset kuvaavat tilannetta kartoitusvuonna, ja liito-oravankin esiintymiskuvassa voi tapahtua muutoksia. Tämän takia selvityksessä on esitetty myös silmämääräisesti liito-oravalle potentiaalisiksi arvioidut kohteet. Potentiaali ei välttämättä tarkoita, että kohteet tulee säilyttää, vaan että jatkosuunnittelussa tai muussa maankäytön suunnittelussa kohteet on syytä tarkistaa uudelleen.

Pesimälinnustosta saatu käsitys kuvaa niin ikään tilannetta kyseisenä kartoitusvuonna. Lintuyhteisöissä tapahtuu jonkin verran muutoksia vuodesta toiseen, vaikka pesimäympäristöissä ei tapahtuisikaan muutoksia. Joillakin petolintulajeilla ja metsäkanalinnuilla eri vuosien välinen vaihtelu voi olla varsin suurta. Kevään 2024 erityispiirteisiin kuului aivan huhtikuun loppuun ajoittunut takatalvijakso. Se osui ajankohtaan, jolloin metso oli ainakin aloittamassa soidinkauttaan, ja jäi epäselväksi millainen vaikutus sillä mahdollisesti oli soitimen ajoittumiseen. Takatalven hellitettyä soidinpaikkojen kartoituskäynti saatiin kuitenkin tehdyksi soveliaana ajankohtana. Keväällä ja alkukesällä 2025 oli pitkään tavanomaista viileämpää ja sateisempaa, mikä hankaloitti laskentojen ajoittamista. Tässä selvityksessä laskentapäivät (poislukien metson soidinaikaiset kartoituspäivät) sijoituivat ajanjaksolle, jolloin käytännössä miltei kaikki alueen pesimälinnut olivat periaatteessa saapuneet ja havaittavissa. Pöllöjen ja muiden yöaktiivisten lajien tilannetta ei selvitetty lajiryhmäkohtaisin kartoituksin. Poikkeuksen muodostaa kehrääjä, jonka esiintymistä selvitettiin melko kattavasti reitin koillisosien metsäalueella. Kartoitusmenetelmällä ei saada myöskään kovin tehokkaasti tietoa petolintujen pesinnöistä, ainakin jos pesät tai reviirit sijaitsevat hieman kauempana kartoitetuista alueista. Eri vuosien välisestä vaihtelusta sekä eri lajiryhmien

17.9.2025

havaittavuudesta aiheutuvaa epävarmuutta on pienennetty kokoamalla tausta-aineistoa seudun linnustosta, mitä olikin pitkältä ajalta runsaasti saataville.

Luontotyyppikartoitukseen ei liity merkittäviä epävarmuuksia, mutta joissain tapauksissa luontotyyppin tarkka määrittäminen tai rajaaminen on osin tulkinnanvaraista. Vieraslajien osalta epävarmuuksiin liittyy niiden nopea leviäminen. Puuttomat johtoaukeat voivat tarjota suotuisaa elinympäristöä erityisesti niittylajistolle sekä kirjoverkkoperhoselle.

4 Tulokset

4.1 Liito-orava

Liito-oravasta ei ole aikaisempia havaintoja selvitysalueelta. Suojelualueverkoston ulkopuolella on laajoja metsäalueita, mutta voimajohtoreittivaihtoehtojen ympäristössä on vain niukasti vanhoja tai iäkkäämpiä, rakenteeltaan monipuolisia metsiä. Lähes kaikista kohteista puuttuivat potentiaaliset liito-oravien esiintymispaikat eli kohteet, joissa esiintyy kuusta, haapaa ja/tai leppää ja metsikkö on rakenteellisesti soveltuva (ei liian tiheä tai nuori). Kolopuut lisäävät kohteen potentiaalia liito-oravalle soveltuvaksi elinympäristöksi.

Kartoituksissa havaittiin yksittäisiä kolopuita Mömossenin jäteaseman etelä- ja lounaispuolisilta metsäalueilta, Lassängarnan lähetyviltä, Storträskin kaakkois- ja eteläpuolelta, Immersbystä Sipoonjoen varrelta, Puroniityn pohjoispuolelta sekä Länsisalmen alueelta (kuvat 4-2, 4-3). Liito-oravan papanoita ei löydetty yhdestäkään kohteesta. Myöskään aiempia liito-oravahavaintoja ei kohdistunut yhdellekään kohteelle. Liito-oravalle potentiaalisia elinympäristöjä tunnistettiin 14:ssä kohteessa (

17.9.2025

Taulukko 4-1). Potentiaalista kohdetta ei voi tulkita liito-oravan elinympäristöksi, vaikka kuviolta havaittaisiin kolopuita. Potentiaaliset kohteet on kuitenkin rajattu tulevaisuudessa tehtäviä kartoituksia ajatellen.

17.9.2025

Taulukko 4-1. Potentiaaliset liito-oravakohteet. Potentiaaliset kohteet eivät ole lain suojaamia, potentiaali perustuu subjektiiviseen arvioon.

Nro	Tyyppi	Kuvaus
1	Ei havaintoja Potentiaalinen Kohtalainen potentiaali	Hyvin liito-oravalle soveltuva. Melko järeitä kuusia, järeitä haapoja sekapuuna, yksittäisiä koivuja. Puusto melko tasaikäinen, luontotyyppinä ei edustava. Ei papanoita.
2	Ei havaintoja Potentiaalinen Vähäinen potentiaali	Puustoltaan melko edustava, tosin pienialainen turvekangas. Järeitä kuusia ja koivuja, pötkelökoivuja. Hyvin tiheä kuusialikasvos paikoitellen. Vanhoja kantoja melko runsaasti.
3	Ei havaintoja Potentiaalinen Kohtalainen potentiaali	Järeitä kuusia ja haapoja, osassa koloja. Luontotyyppinä ei erityisen edustava.
4	Ei havaintoja Potentiaalinen Kohtalainen potentiaali	Soveltuvimmat pohjois- ja keskiosat. Itäisin osa melko tasaikäistä varttunutta kuusikkoa, länsipuolella järeitä koivuja ja haapoja, osassa koloja. Eteläosa pääosin nuorta lehtipuuta, yksittäisiä kuusia ja järeämpiä koivuja, myös pötkelöitä.
5	Ei havaintoja Potentiaalinen Vähäinen potentiaali	Järeitä kuusia ja haapoja pellon reunassa, melko pienialainen. Ympäröivät kuusikot tasaikäisempiä. Ei papanoita.
6	Ei havaintoja Potentiaalinen Vähäinen potentiaali	Eri-ikäisrakenteisuutta, lahoppuuta. Pääpuu kuusi, myös haapaa ja koivuja sekapuuna, yksittäisiä järeitä haapoja. Alueella noro, jonka varrella kasvillisuus rehevämpää. Puustoa hoidettu, muttei lähiaikoina, vanhoja pieniläpimittaisia kantoja. Ei kolohavaintoja.
7	Ei havaintoja Potentiaalinen Vähäinen potentiaali	Sekapuustoinen, pääosin kuusivaltainen. Joitakin järeitä kuusia ja haapoja, myös koivuja. Eri-ikäisrakenteisuutta, lahoppuuta kohtalaisesti, myös pystyvuuna. Ei kolohavaintoja.
8	Ei havaintoja Potentiaalinen Kohtalainen potentiaali	Järeitä vanhoja kuusia ja haapoja, kuusivaltainen kuitenkin. Sekapuuna koivuja. Paikoin hyvin tiheää kenttäkerrosta varjostavaa kuusikkoa. Yksittäisiä lahoppuita. Harvakseltaan vanhoja kantoja. Noin kolme puusukupolvea. Ei kolohavaintoja.
9	Ei havaintoja Potentiaalinen Vähäinen potentiaali	Mutkittlevaa savipohjaista uomaa ympäröivä, rakenteeltaan melko monipuolinen metsäkuvio. Puusto kuusivaltainen, seassa myös järeitä haapoja. Lahoppuuta melko runsaasti sekä pysty- että maapuuna. Valtaosa tosin pieniläpimittaista. Vanhoja kantoja. Ei kolohavaintoja.
10	Ei havaintoja Potentiaalinen Kohtalainen potentiaali	Monipuolinen kuvio, kalliometsää ja kuivahkoa kangasta, kallioiden välisissä painanteissa tuoretta tai lehtomaista kangasta. Keskiosissa korpjuotti. Puusto monilajinen ja rakenne monipuolinen. Kuusivaltainen, myös järeitä haapoja, kolopuita. Lahoppuuta kohtalaisesti. Itäreunassa lehtoa, jossa hyvin vanhoja haapoja ja vanhaa lahoppuuta, ja lahoppuujatkumoa. Itäreunan edustavuus erinomainen.
11	Ei havaintoja Potentiaalinen Kohtalainen potentiaali	Varttunut, osin järeäpuustoinen kuusivaltainen puusto, seassa melko paljon lehtipuuta: koivua, haapaa, harmaaleppää (erit. itäinen puronotko), pihlajaa. Haapaa eniten alarinteessä. Kohtalaisesti pähkinää ja lahoppuuta. Varsinkin ruokailupuita runsaasti. Rinnemetsää, jota aikoinaan hakattu. Jatkuu länteen suojelualueella, tässä rajattu lännessä entisen pellon nurkkaan.

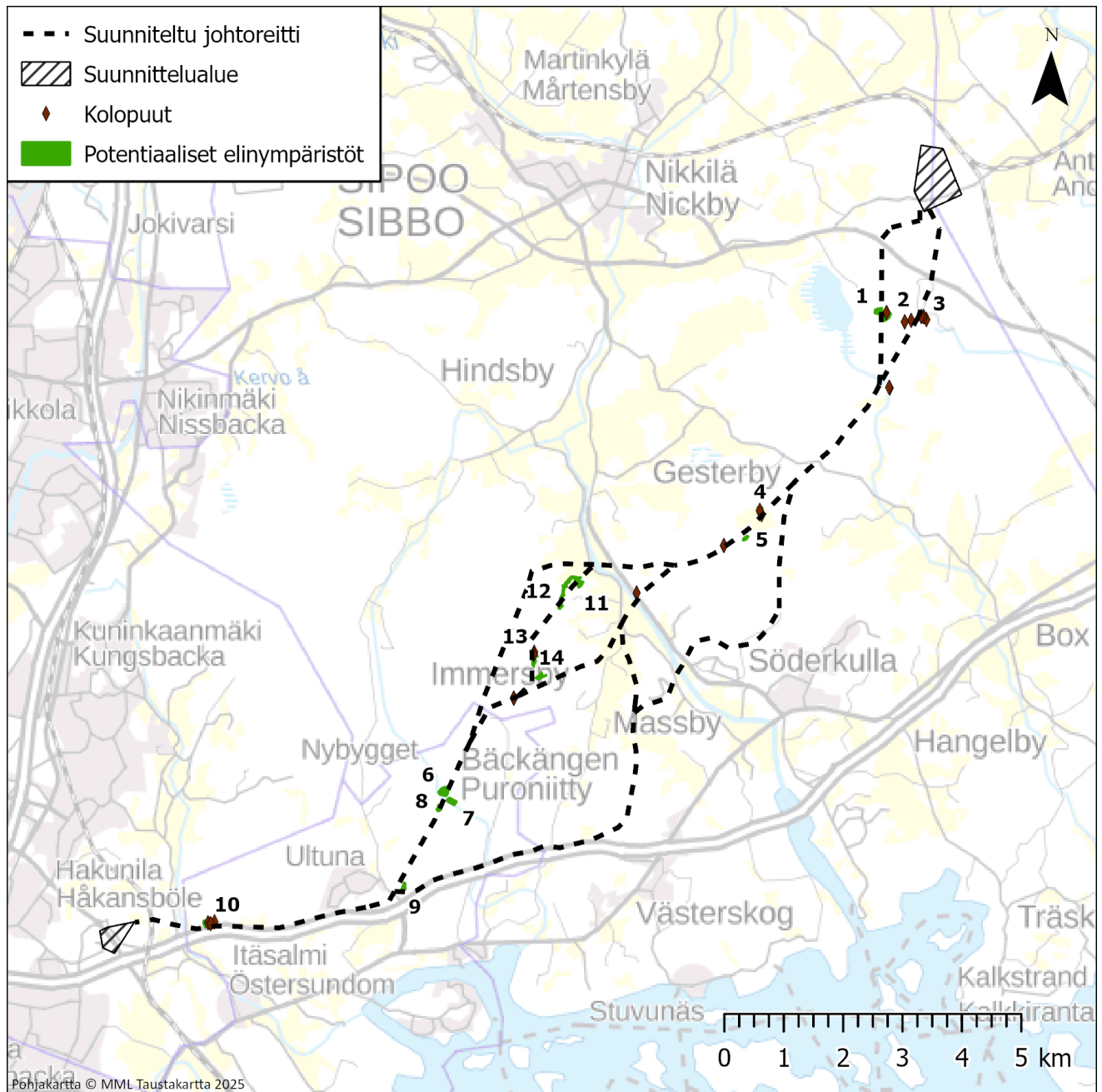
17.9.2025

Nro	Tyyppi	Kuvaus
12	Ei havaintoja Potentiaalinen Kohtalainen potentiaali	Pohjoisessa järeeää ja lehtomaista kangasta, etelässä vähän lehtoa, ylärinteessä kangasta. Sekapuustoinen, kuusta, haapaa, koivua ja pihlajaa, vähän raitaa. Järeitäkin haapoja. Notkon pohjalla harmaaleppää, rinteillä mm. pähkinää. Vähän ohutta lahoppuuta etelässä. Suurelta osin rinnemetsää. Kuvion rajaus osin luonnonsuojelualueen reunaan.
13	Ei havaintoja Potentiaalinen Kohtalainen potentiaali	Enimmäkseen lehtoa; pohjois- ja keskiosa pähkinälehtoa. Puusto varttunutta-osin järeeääkin; myös nuorta puustoa runsaasti. Haapa varsin runsas, sekapuuna koivua, kuusta, tuomea. Pohjoisosassa nuorehkoja kuusia harvennettu melko runsaasti osana lehdon hoitoa. Eteläosassa vanhoja kuusen lahokantoja ja notkossa vähäinen noro. Lahoppuuta ja kolopuita. Länsiosassa metsätie.
14	Ei havaintoja Potentiaalinen Kohtalainen potentiaali	Pääpuuna järeät kuuset, sekapuuna koivua. Lähinnä rannan luhdan tuntumassa varttuneita tervaleppiä. Hieman pötkelöitä. Notkon pohjalla puro. Lehtipuustoa varsin vähän, mutta sopivia ravintopuita varsinkin rantapuustossa. Rajauksesta itään järven eteläpuolella runsaammin tervaleppää ja muuta lehtipuustoa entisellä pellolla.

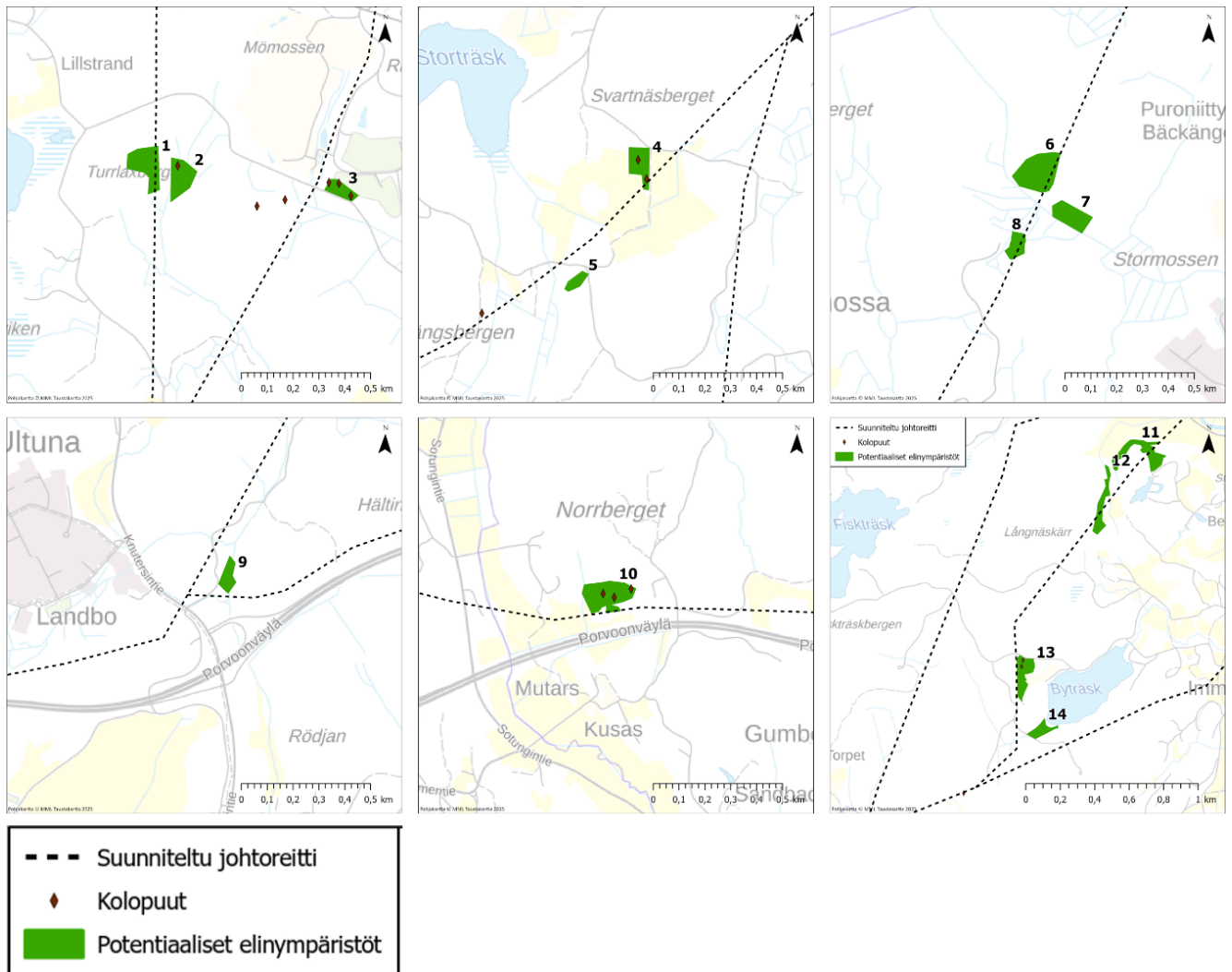
Kuva 4-1. Liito-oravalle hyvin soveltuvaksi, potentiaaliseksi arvioitua ympäristöä kuviolla nro 5 (vasen) ja 10 (oikea).

17.9.2025

Kuva 4-2. Kolopuut ja liito-oravalle potentiaalisten elinympäristöjen kuviorajaukset (1-14) selvitysalueella.

17.9.2025

Kuva 4-3. Suurennot kuvassa 4-2 esitetyistä liito-oravan potentiaalisista elinympäristöistä (1–14) ja kolopuista.

4.2 Linnusto

4.2.1 Yleiskatsaus

Kansallisesti tärkeistä lintualueista (FINIBA-alueet; Leivo ym. 2002) Sipoonkorven alue sijoittuu kahdelle voimajohtoreittivaihtoehdolle Puroniityn ja Byträskin alueilla. Maakunnallisesti tärkeistä lintualueista (MAALI-alueet; Ellermaa 2010) useiden voimajohtoreittivaihtoehtojen johtoalueelle sijoittuu Sipoonkorven seutu. Muita voimajohtoreittivaihtoehtojen läheisyydessä sijaitsevia MAALI-alueita ovat

17.9.2025

Östersundomin lintuvedet sekä Itä-Helsingin metsät. Lisäksi Sipoon Savijärvi on tunnustettu linnustollisesti huomionarvoiseksi kohteeksi (Ellermaa 2010). Sipoonkorven lisäksi linnustollisesti arvokkaina kohteina voimajohtoreittivaihtoehtojen varrella erottuvat Sipoon matalat ja osittain umpeenkasvavat järviolueet sekä laajemmat peltoalueet Sipoonjoen varressa. Vesi- ja rantalinnustoltaan arvokkaimpia kohteita ovat Savijärven lisäksi Gesterbyn Kitträsket ja Storträsket, Pilvijärvi, Byträsk ja Hältingträsk sekä hieman etäämmällä johtoreitistä Stora Dammen ja Östersundomin lintuvedet.

Voimajohtoreittivaihtoehtojen alueella ja niiden välittömässä lähiympäristössä esiintyy lähinnä metsä- sekä kulttuuri- ja avomaiden linnustolle soveltuvia pesimäympäristöjä. Suojelualueverkoston ulkopuolellakin on laajoja metsäalueita, mutta voimajohtoreittivaihtoehtojen ympäristössä on vain niukasti vanhoja tai iäkkäämpiä, rakenteeltaan monipuolisia metsiä.

Taulukko 4-2. Huomionarvoisten lintulajien havainnot.

* *Taulukon luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia: reviirit on saatettu tulkita useammasta havainnosta, hajahavainnot on ilmoitettu enimmäkseen yksilömäärinä. Hajahavainnot ovat havaintoja, joita ei ole tulkittu reviireiksi tai kanalintujen osalta soidinalueiksi (ohilennot ja muut näkö- tai kuulohavainnot, kanalinnuilla myös ulostehavainnot ja hakomispuut).*
Uhanalaisuusluokkien lyhenteet: LC=elinvoimainen, NT=silmälläpidettävä, VU=vaarantunut, EN=erittäin uhanalainen. Dir=EU:n luontodirektiivin liitteen I laji, dirm= luontodirektiivin liitteen I muuttolintu, eva=Suomen erityisvastuulaji. Taulukossa havainnot v. 2024–2025.

Laji	Havaintotyyppi		
	Hajahavainnot	Reviiri	Yhteensä
Haarapääsky, VU	9	1	10
Harakka, NT	8		8
Harmaalokki, VU	3		3
Harmaahaikara, dirm	9		9
Harmaapäätikka, LC, dir	1	1	2
Hiirihaukka, VU, dir	8		8
Hömötiainen, EN		4	4
Idänuunilintu, dirm	1	2	3

17.9.2025

Laji	Havaintotyyppi		
	Hajahavainnot	Reviiri	Yhteensä
Isokoskelo, NT, eva		1	1
Kalasääski, LC, dir	1		1
Kalatiira, LC, dir, eva	4		4
Kehräälä, LC, dir		11	11
Kiuru, NT		10	10
Kuikka, LC, dir	6	1	7
Kurki, LC, dir	12	1	13
Käenpiika, NT		2	2
Laulujoutsen, LC, dir, eva	2	2	4
Leppälintu, LC		2	2
Mehiläishaukka, EN, dir	1		1
Merikotka, LC, dir	2		2
Metso, LC, dir, eva	138		138
Metsähanhi, dirm	10		
Mustakurkku-uikku, EN, dir		2	2
Naurulokki, VU, dir	27		27
Nuolihaukka, dirm	3		
Närhi, NT	9		9
Palokärki, LC, dir	3	6	9
Pensaskerttu, NT	2	24	26
Pensastasku, VU		1	1
Pikkulepinkäinen, LC, dir		3	3
Pikkusieppo, LC, dir		6	6
Pikkutylli, NT	1		1
Punavarpunen, NT	1	2	3
Pyy, VU, dir	6	6	12
Ruisräikkä, LC, dir, eva		2	2
Ruokokerttunen, NT	1		1
Selkälokki, EN, dir, eva	3		3
Tavi, LC, eva		3	3
Teeri, LC, dir, eva	6		6
Telkkä, LC, eva		5	5
Tervapääsky, EN	5		5
Tuulihaukka, dirm	3		
Töyhtötiainen, VU	22	3	25
Viherpeippo, EN	1		1
Västäräkki, NT	7	1	8
Yhteensä	315	102	401

17.9.2025

Pesimälinnusto selvitysalueella on monipuolista, mikä johtuu vaihtelevista elinympäristöistä sekä niiden reunavyöhykkeistä. Alueen pesimälinnusto on suurimmaksi osaksi metsätalousmaiden ja kulttuuriympäristöjen tavanomaista lajistoa. Selvitysalueelta löydettiin yhteensä 25 huomionarvoisen lajin reviirejä. (Taulukko 4-2, kuvat 4-5 – 4-7). Reviirejä määriteltiin kuudelle uhanalaiselle ja kuudelle silmälläpidettävälle lajille, ja näistä lajeista 12 sisältyy lintudirektiivin liitteeseen I. Huomionarvoisista lajeista selvästi eniten reviirihavaintoja (24) tehtiin silmälläpidettävästä (NT) pensaskertusta, jota esiintyi laajalti lähes koko selvitysalueella erityisesti peltoympäristöissä, voimajohtoaukeilla ja hakkuuaukeilla. Kiurun (NT) useat reviirit (10) olivat kaikki keskittyneet selvitysalueen laajimmalle peltoalueelle Immersbyssä. Huomionarvoisissa metsälinnuissa on edustettuina useita laajoja ja yhtenäistä metsää suosivia lajeja, kuten metsätiaiset ja metsäkanalinnut. Useita kehrääjän reviirejä (11) havaittiin Sipoon metsäalueilla, yöllisen kartoituskäynnin tuloksena erityisesti Gesterbyn ja Savijärven välisellä osuudella.

Uhanalaisista lajeista selvitysalueelta ja sen läheisyydestä löytyi haarapääskyn (VU), hömötiaisen (EN), töyhtötiaisen (VU), mustakurkku-uikun (EN), pensastaskun (VU) ja pyyn (VU) reviirejä (kuvat 4-5 – 4-7). Useista huomionarvoisista lajeista tehtiin myös runsaasti haja- ja muita havaintoja (ohilentävät linnut, ulostehavainnot; Taulukko 4-2). Joidenkin lajien osalta hajahavainnotkin viittaavat myös selvitysalueella tai sen tuntumassa sijaitsevaan reviiriin. Tällaisia ovat muun muassa töyhtötiainen (tulkittujen reviirien lisäksi 22 havaintoa), haarapääsky (9), västäräkki (7), harakka (8), närhi (9) ja pyy (tulkittujen reviirien lisäksi muualla 6 ulostekasaumaa). Metson esiintymistä osoittavien havaintojen suuri määrä (138) johtuu nimenomaan löydetystä ulostekasaumasta, lintuyksilöitä nähtiin vain viisi.

Vesilinnuista huomionarvoisten lajien pesimäpaikkoja tai pesintään viittaavia havaintoja oli Helsingin Stora Dammenin pohjoispuolisessa lammessa (tavi, telkkä), Hältingträskillä (mustakurkku-uikku, telkkä), Genaträskillä (mustakurkku-uikku, telkkä), Byträskillä (laulujoutsen ja kuikka) sekä Mömossenin jäteaseman ja Ribergenin moottoriradan läheisissä tekoaltaissa (telkkä, tavi) (kuvat 4-5 – 4-7). Kuikan esiintyminen Byträskillä molempina kartoitusvuosina ja etenkin havainto parista viittaa reviiriin, vaikka

17.9.2025

mahdollisen pesinnän onnistumisesta ei olekaan varmuutta. Kuikkia tavattiin myös Mjödträskillä. Kaakkuria ei kartoituksissa havaittu.

Selvitysalueelta tunnistettiin yksi linnustollisesti arvokas alue jo tiedossa olleiden arvokohteiden lisäksi. Suppeahkolla, lehtoa, kangasmetsää ja kalliokkoa sisältävällä alueella esiintyy useita huomionarvoisia lintulajeja (Kuva 4-4). Reviirejä oli pyyllä, kolmella pikkusiepolla sekä lisäksi yhdellä tai kahdella idänuunilinnulla. Alue lienee osa myös osa töyhtötiaisen reviiriä ja siltä löydettiin merkkejä metson esiintymisestä. Muista vanhojen metsien ilmentäjälajeista havaittiin kulorastas ja puukiipijä. Alue sijoittuu Puroniityn ja Degermossan väliselle metsäalueelle Bakunkärträsketiltä ja Helgträskiltä laskevan puron ympäristöön. Kohde rajautuu luoteessa Sipoonkorven kansallispuistoon, sijaiten hieman MAALI-aluerajauksen eteläpuolella.

Huomionarvoisten lintulajien tihentymä oli myös Immersbyssä Sipoonjoen läheisillä peltoalueilla, missä oli useita kiurun ja pensaskertun reviirejä (kuva 4-6). Alue on sisällytetty myös Helsingin uuden luonnonsuojeluohjelman kohteeseen Puroniitty (59A). Lisäksi alueella pesii ja ruokailee haarapääskyjä sekä västäräkkejä. Lähiseudun kurkia ruokailee pelloilla. Sipoonjoki ja siihen rajoittuvat laajemmat pellot ohjailevat myös muualta saapuneiden ruokailijoiden, varsinkin lокkien ja kalatiirojen lentoja alueelle. Harvalukuisemmista lajeista tavattiin ohilentävinä muun muassa harmaahaikaroita, merikotka ja kalasääski. Kyseiset peltoalueet ovat myös tärkeitä levähdys- ja ruokailualueita muuttolinnuille.

Mömosseinin jäteaseman ja Ribergenin moottoriradan tuntumassa sijaitsevat myös useiden huomionarvoisten, lähinnä avomaiden lajien reviirejä. Lajistoon kuuluivat myös ruisräikkä, telkkä ja tavi (kuva 4-5).

Sipoonkorven erikoisuuksista maininnanarvoinen on pähkinähakki, jonka esiintyminen on kytköksissä alueen pähkinälehtoihin. Neljä hakkihavaintoa olivat maastopoikueista ja/tai niiden emolinnuista. Muista harvalukuisista, mutta ei uhanalaisista lintulajeista uuttukyyhkyjä esiintyy selvitysalueella poikkeuksellisen tiheästi. Lähinnä laulavien lintujen perustella on tulkittavissa noin 24–29 reviiriä. Laulavienkin lintujen havainnot keskittyivät nimenomaan nykyisille voimajohtoalueille, millä ne näkyvästi istuivat. Voimajohtojen ontoissa vaakapalkeissa havaittiin pesivän naakkoja ainakin

17.9.2025

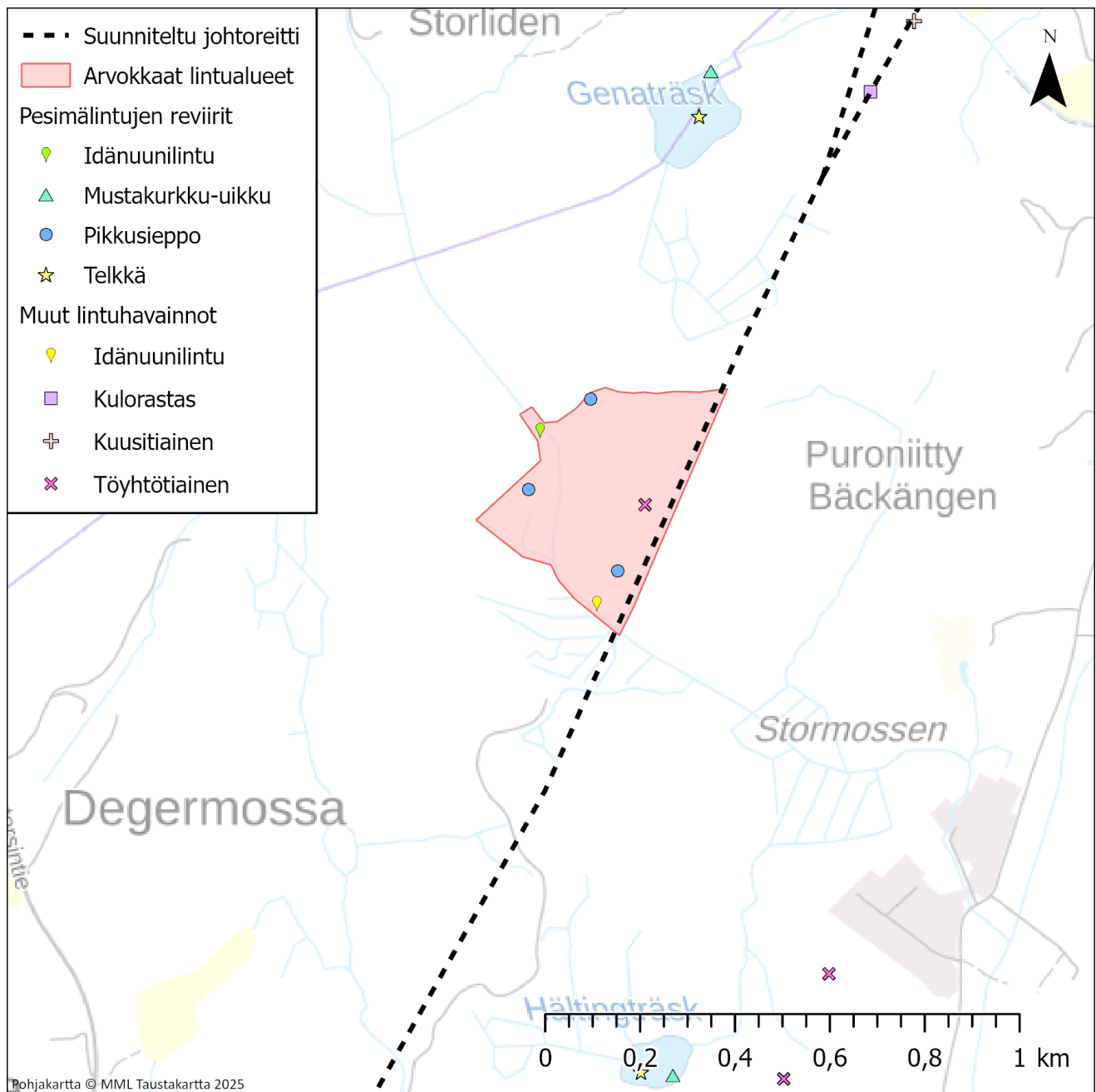
Immersbyssä. Saattaa olla, että samankokoinen kolopesijä uuttukyyhky käyttää myös vaakapalkkeja pesintäänsä, sopivien puunkolojen puutteessa.

Selvityksissä ei löydetty kanalintujen soidinalueita, mutta kanalintuihin liittyviä havaintoja (Taulukko 4-2) tehtiin etenkin metson osalta laajalti (käsitelty hankkeen YVA-selostuksen vain viranomaiskäyttöön tarkoitettussa liitteessä). Metsoyksilöitä kohdattiin vain kahdesti, mutta lajin esiintymisestä saatiin runsaasti lisätietoa etsimällä metson ulostekasaumia, joita löytyi lähinnä hakomispuiden alta. Löydettyjen kasaumien (kaikkiaan 133) runsaamat esiintymät keskittyivät pääasiassa noin 11–13:lle alueelle, minkä tuntumaan myös havainnot linnuista sijoittuivat. Yksi havainto oli koppelosta poikasineen, toinen havainto koski kahta metsokukkoa. Havainnot jakautuivat laajalti Sipoonkorpeen sekä Sipoonjoen koillispuoliselle metsäalueelle. Selvitysalueelta löytyi myös useita pyyn reviirejä (6), jotka sijoittuivat laajalle alueelle Sipoonkorven kansallispuiston itäpuolella. Teerestä tehtiin yksittäisiä näkö- ja äänihavaintoja sekä joitakin ulostehavaintoja. Lajit sisältyvät EU:n lintudirektiivin liitteeseen I. Pyy (VU) on uhanalainen laji.

Suoria viitteitä petolintujen pesinnästä selvitysalueella ei havaittu, mutta hiiri- ja tuulihaukan havainnot viittaavat yhteen reviiriin lähiseuduilla (käsitelty hankkeen YVA-selostuksen vain viranomaiskäyttöön tarkoitettussa liitteessä). Varpushaukka nähtiin vain kolmesti, mehiläishaukka kerran, eikä niiden perusteella voi tehdä vahvoja päätelmiä mahdollisten reviirien sijoittumisesta. Havainnot nuolihaukasta, merikotkasta ja kalasääskestä olivat ohilentävistä tai kierteleviksi tulkituista linnuista. Tarkastetuilta petolintujen vanhoilta pesäpaikoilta (hiirihaukka ja huuhkaja, kummaltakin kaksi paikkaa) ei löytynyt pesiä eikä muitakaan merkkejä pesinnästä. Varpushaukkaa lukuun ottamatta havaitut petolintulajit sisältyvät EU:n lintudirektiivin liitteeseen I. Hiirihaukka (VU) ja mehiläishaukka (EN) ovat uhanalaisia haukkalajeja.

17.9.2025

Kuva 4-4. Linnustollisesti arvokas alue Helsingin Ullunassa sekä eräiden huomionarvoisten pesimälintujen reviirit ja muut tapaamispaikat.

17.9.2025

4.2.2 Reittijaksokohtainen tarkastelu

Jakso I

Jakso I sijoittuu pääosin metsäiseen ympäristöön. Sen länsipuolella sijaitsee linnustoltaan arvokas Sipoon Savijärvi (Kuva 4-5). Savijärvi on rehevä, paikoin suo- ja luhtarantainen järvi, jolla pesii ja levähtää useita kosteikkolajeja. Ruokavieraisiin kuuluvat muun muassa kalasääski, harmaahaikara ja tiirat.

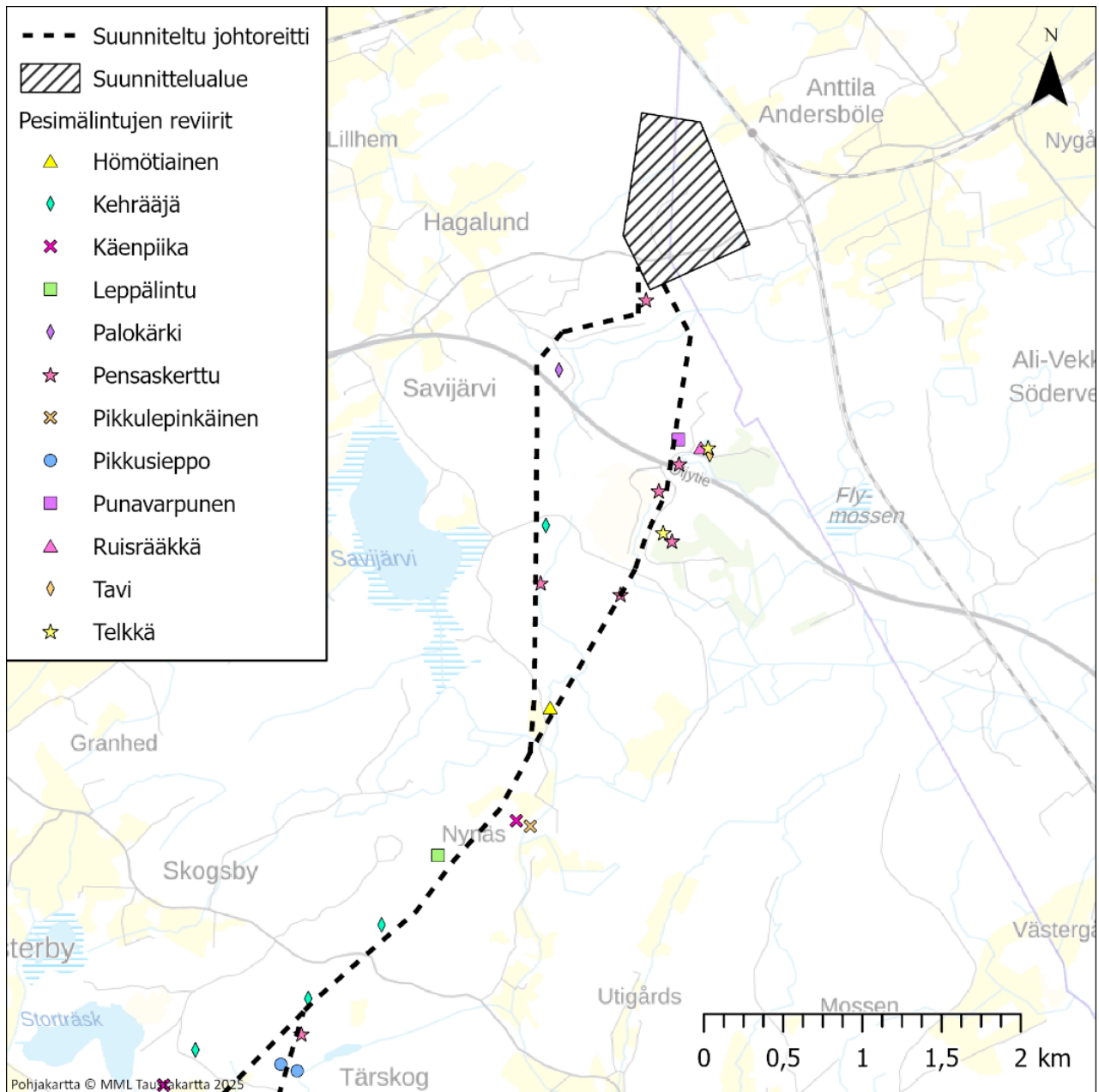
Metsälinnuista jaksolle sijoittuu palokärjen, kehrääjän, hömötiaisen, punavarpusen, pensaskertun reviirit. Lisäksi vaihtoehtoisten reittien väliin sekä reittien yhteiselle osuudelle sijoittuu töyhtötiaisen ja metson tärkeää elinympäristöä. Voimajohtoaukeilla on reviierejä kahdella pensaskertulla. Alueella tehtiin yksittäishavainto saalistavasta hiirihaukasta.

Avoimia, osin niittymäisiä ympäristöjä ja pieniä lampareita sijoittuu Mömossenin jäteaseman ja Ribergenin moottoriradan maastoon. Alueella esiintyvät muun muassa ruisrääkkä, telkkä ja tavi (Kuva 4-5).

Jakson eteläisin osuus sijoittuu pääosin metsäiseen ympäristöön, ylittäen myös pienen peltoaukean. Metsälinnuista osuudelle sijoittuu kahden kehrääjän, harmaapäätikan ja leppälinnun reviirit (Kuva 4-5). Lisäksi voimajohtojen tuntumaan sijoittuu töyhtötiaisen ja metson tärkeää elinympäristöä. Hieman kauempana voimajohtoalueesta on pikkulepinkäisen ja käenpiian reviirit (Kuva 4-5). Pellot ovat kurjen ruokailualueita.

17.9.2025

Kuva 4-5. Huomionarvoisten pesimälintujen reviierejä selvitysalueen pohjoisosassa (Jakso I, Porvoon Anttila–Sipoon Rimossen).

Jakso II

Jakso sijoittuu pääosin metsäiseen, osin myös peltoympäristöön, ylittäen myös Källängarnan ja Sipoonjokilaakson peltoaukeat.

Metsäosuudet sijoittuvat läntisiltä osiltaan suureksi osaksi maakunnallisesti tärkeälle (MAALI) lintualueelle Sipoonkorven seutu, osaksi myös kansallisesti tärkeälle (FINIBA) lintualueelle Sipoonkorven alue. MAALI-alueen kriteerilajeista muun muassa kehrääjän ja

17.9.2025

idänuunilinnun reviirejä sijoittui myös reittivaihtoehtojen lähialueille 60–300 metriä voimajohtoreittien keskilinjasta (Kuva 4-5). Töyhtö- ja hömötiaisen, leppälinnun, närhen, pyyn sekä palokärjen reviirejä ja elinalueita sijoittui harvakseltaan voimajohtoreittien tuntumaan ja lähiympäristöön. Vaateliaan pikkusiepon, joka on myös FINIBA-alueen toinen kriteerilaji, reviirejä tavattiin kartoituksissa kolmelta alueelta, joista merkittävin Ultunassa (Kuva 4-6). Metson elinympäristöä on runsaasti reittivaihtoehtojen varrella ja merkkejä lajin esiintymisestä havaittiin laajalla alueella. Päiväpetolinnuista hiiri- ja tuulihaukan havainnot keskittyivät tälle jaksolle, viitaten reviireihin lähiseudulla. Lähtöaineistossa muutamia lehtopöllön reviirejä sijoittuu reittilinjausten ympäristöön. Myös muista petolintulajeista on tehty pesimäaikaisia havaintoja.

Sipoonjoen koillispuolella on Pilvijärveä ympäröivä suojeltu metsä, joka rajautuu järven eteläpuolella nykyiseen voimajohtoalueeseen ja johtoaukeaan. Suojellun alueen metsälinnusto on varsin edustava, ja siellä elävän palokärjen laaja reviiri ulottuu myös osuudelle asti. Muista huomionarvoisista lajeista voimajohtoreittien läheisyyteen alle 50 metrin etäisyydelle läntisimmän reittivaihtoehdon keskilinjasta sijoittui pikkusiepon ja pyyn reviirit. Pilvijärven laskupuroilta on talviaikaisia yksittäishavaintoja koskikarasta vuodelta 2021.

Jakson reittivaihtoehtojen tuntumaan sijoittuu joitakin pieniä suoalueita. Niiden merkittävin pesimälaji on kurki. Lisäksi suot ovat kurkien ruokailualueita.

Avomaalajien esiintyminen on runsainta jaksolla II. Immersbyn peltoympäristöön Sipoonjoen tuntumaan sijoittui muun muassa niittykirvisen, haarapääskyn sekä useita kiurun ja pensaskertun reviirejä. Jakson pienemmillä pelloilla havaittiin muutamia reviirejä pikkulepinkäisellä, pensastaskulla ja ruisrääkällä. Jokilaakson peltoaukeat ovat myös lähiseudun kurkien sekä muuttolintujen, kuten hanhien ja joutsenten merkittävää ruokailualueita. Jokilaaksoa myöten tapahtuu varsinkin lokkilintujen, mutta myös petolintujen ja harmaahaikaroiden ruokailulentoja. Myös Immersbystä etelään suuntautuva peltolaakso ohjaa muun muassa petolintujen ja harmaahaikaroiden lentoja.

Jakson II reittivaihtoehtojen varrelle sijoittuu useita pienehköjä järviä. Sipoonjoen laaksosta koilliseen sijaitsevat Kittsträsket, Storträsk ja Lillträsk. Niistä etelään asettuvat Pilvijärvi ja Mjödträsk sekä kaakossa hieman kauempana sijaitsevat Grundträsket ja Taasjärvi. Järvistä Pilvijärvi ja Mjödträsk sijaitsevat lähimmillään 150–180 metrin päässä kaakkoisimmasta reittivaihtoehdosta, muiden sijoituksessa reittivaihtoehdoista yli 200 metrin päähän. Pilvijärven pohjoispään luhtainen Flyen sijaitsee 150 metriä voimajohtoreitistä (VE1–4/II) etelään.

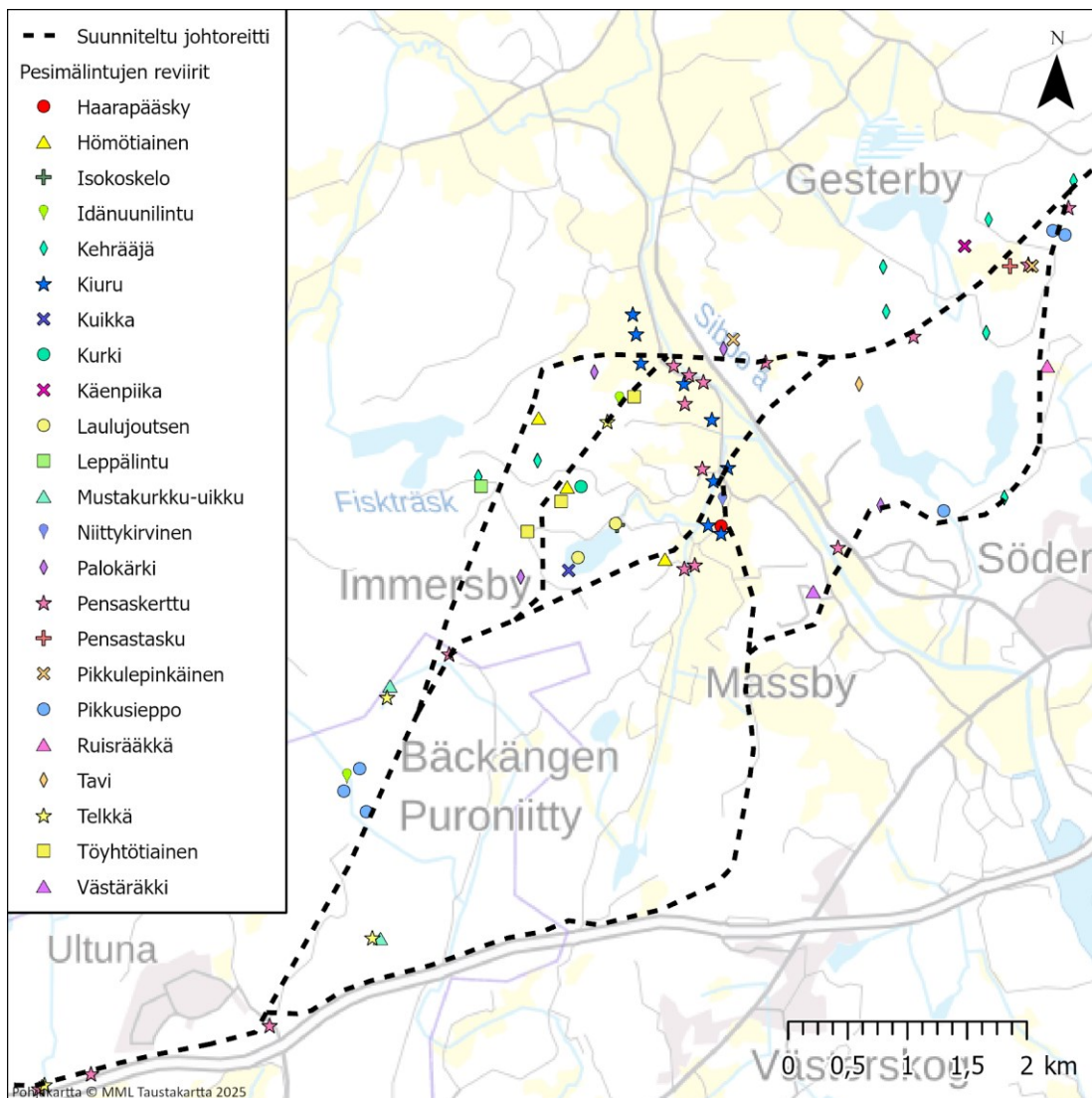
Jakson II lounaispuoliskolla Sipoonkorvessa sijaitsee lisää pikkujärviä. Niistä lähimpänä reittivaihtoehtoja, 100 ja 170 metrin päässä, sijaitsevat Byträsk ja Genaträsk. Erillään muista järvistä, kaakkoisimmasta reittivaihtoehdosta 230 metrin päässä sijaitsee

17.9.2025

Vägrträsk. Muut reittivaihtoehtojen läheiset järvet, Hältingträsk ja Fiskträsk, sijaitsevat yli 300 metrin päässä reittilinjauksilta.

Pilvijärvi on kuikan pesimäjärvi, jonka reviiri oli myös Byträskillä. Lähtöaineiston ja maastohavaintojen mukaan myös Fiskträskillä, Mjödträskillä sekä Grundträsketillä ja Taasjärvellä vierailee kuikka. Byträskin sekä suojeltujen Flyenin–Pilvijärven vesilintulajistoon kuuluu laulujoutsen. Pikkujärvien Genaträsk ja Hältingträsk pesimälajistoon kuuluvat muun muassa mustakurkku-uikku ja telkkä. Muita huomionarvoisia vesilintulajeja olivat Flyenin tavi sekä Byträskin isokoskelo. Lähtöaineistossa Vägrträskiltä on vanhoja havaintoja laulujoutsenesta ja nokikanasta.

Kuva 4-6. Huomionarvoisten pesimälintujen reviirejä selvitysalueen keskiosassa (Jakso II, Sipoon Rimossen–Helsingin Landbo).

17.9.2025

Jakso III

Jakso III sijoittuu moottoritien tuntumaan pääosin metsäiseen ympäristöön. Jakson itäosassa metsä muodostaa kapean kaistaleen Landbon asuinalueen ja moottoritien väliin. Länsiosassa reittilinjaus ylittää Krapuojan kapeine reunuspeltoineen. Toinen pieni peltoalue osuu jakson keskivaiheille. Siitä itään sijaitsevassa notkossa sijaitsee rehevä patolampi.

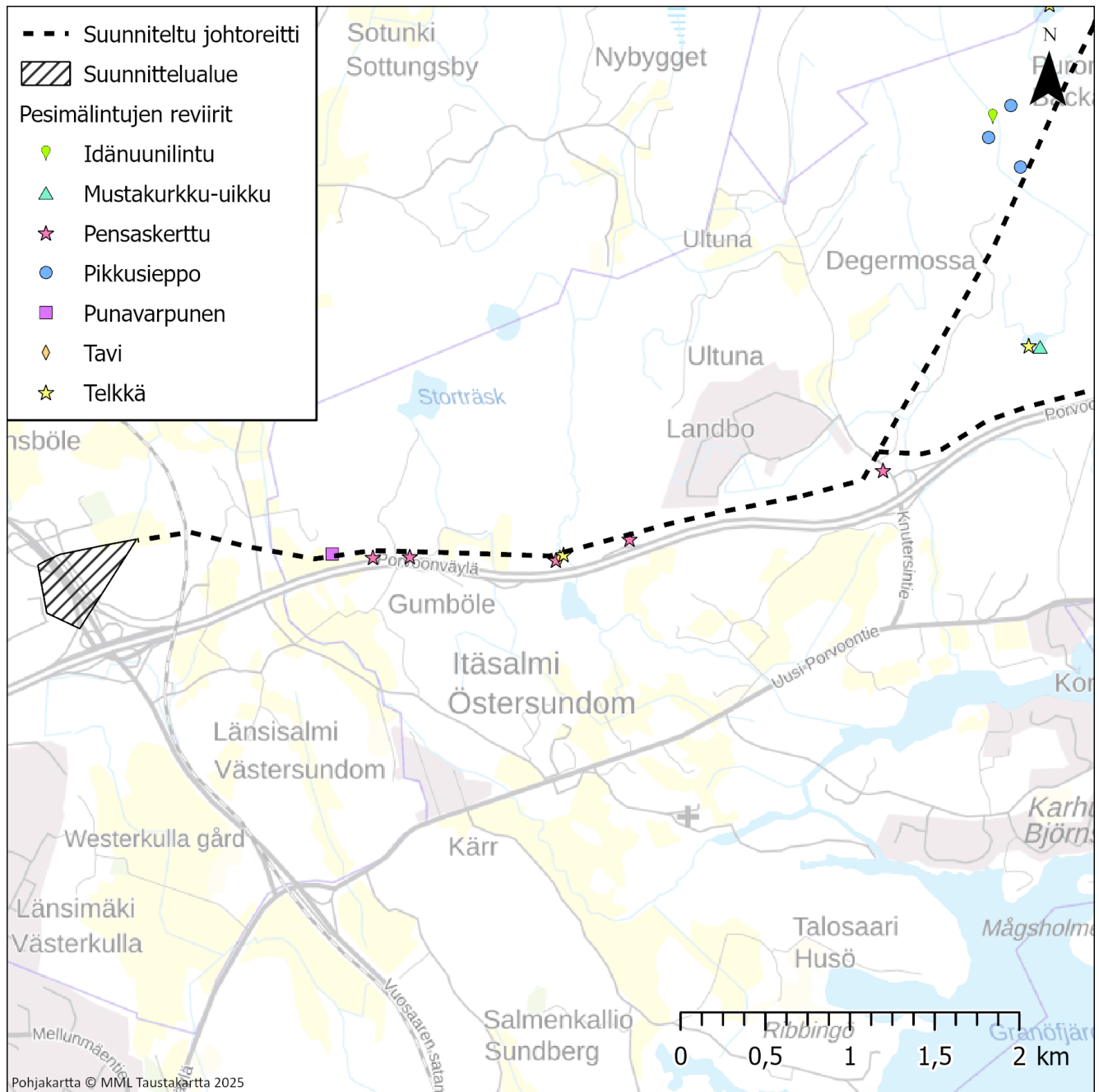
Metsäosuus Krapuojan ja Landbon välillä sijoittuu maakunnallisesti tärkeälle lintualueelle Sipoonkorven seutu. Jakson eteläpuolella sijaitsevat maakunnallisesti tärkeät lintualueet Östersundomin lintuvedet 600 metrin päässä ja Itä-Helsingin metsät 1,6 kilometrin päässä. Niiden arvo perustuu monipuoliseen vesi- ja rantalinnustoon sekä metsälinnustoon. Lähin kansallisesti tärkeä lintualue Sipoonkorven alue jää pohjoiseen 2 kilometrin päähän. Osuudelle sijoittuvan patolammen eteläinen osa Stora Dammen on vesi- ja rantalinnustoltaan paikallisesti merkittävä.

Metsäosuus voimajohtoreitin lähistöllä osoittautui linnustoltaan varsin vaatimattomaksi, huomionarvoisista lajeista havaittiin närhi (Kuva 4-7). Avomaiden lajeista pensaskertulla oli viisi reviiriä voimajohtoaukossa, punavarpusella yksi reviiri. Avoimet alueet ovat västäräkin ja harakan ruokailuympäristöä. Lähtöaineiston mukaan Långmossabergenin voimalan tuntumassa on lisäksi pikkutyllin elinympäristöä.

Pienen patolammen (Helsinki) pesimälajeja ovat muun muassa tavi ja telkkä. Läheisen Stora Dammenin huomionarvoisia lajeja ovat lähtöaineistossa muun muassa mustakurkku-uikku, lapasorsa ja laulujoutsen, lisäksi alueella ruokailee harmaahaikaroita.

17.9.2025

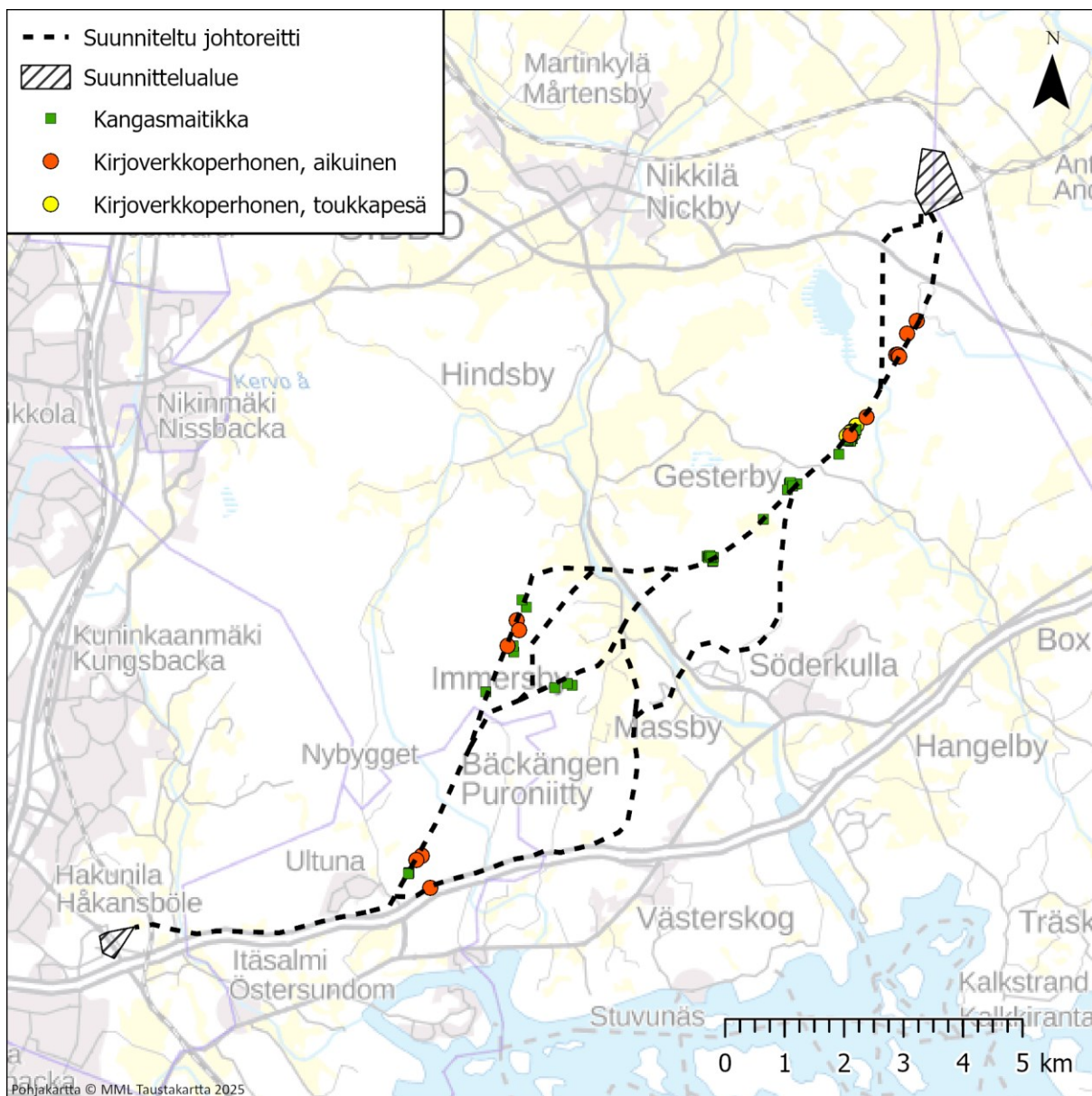
Kuva 4-7. Huomionarvoisten pesimälintujen reviirejä selvitysalueen länsiosassa (Jakso III, Helsingin Landbo–Vantaan Länsisalmi).

17.9.2025

4.3 Kirjoverkkoperhonen

Selvitysalueelta tehtiin havaintoja aikuisista perhosyksilöistä Landbon itäpuolella Ringbergan alueella, Sipoonkorven kansallispuiston Fiskträskin itäpuolelta, Sipoon Orrbergenin alueelta sekä Mömossenin jäteaseman eteläpuolelta (Kuva 4-8). Lajin ravintokasvista kangasmaitikasta havaittiin runsaampia esiintymiä Landbon itäpuolella Ringbergan alueella, Sipoonkorven kansallispuiston Fiskträskin itä- ja eteläpuolella, Byträskin eteläpuolella, Degerängsbergenin-Långmossenin alueella, Källängarnan alueella sekä Orrbergenin alueella. Toukkayksilöitä havaittiin syyskuussa Orrbergenin alueella sijaitsevalta kangasmaitikkaesiintymältä.

Kuva 4-8. Havainnot kirjoverkkoperhosesta sekä ravintokasvi kangasmaitikasta voimajohtoreitillä.

17.9.2025

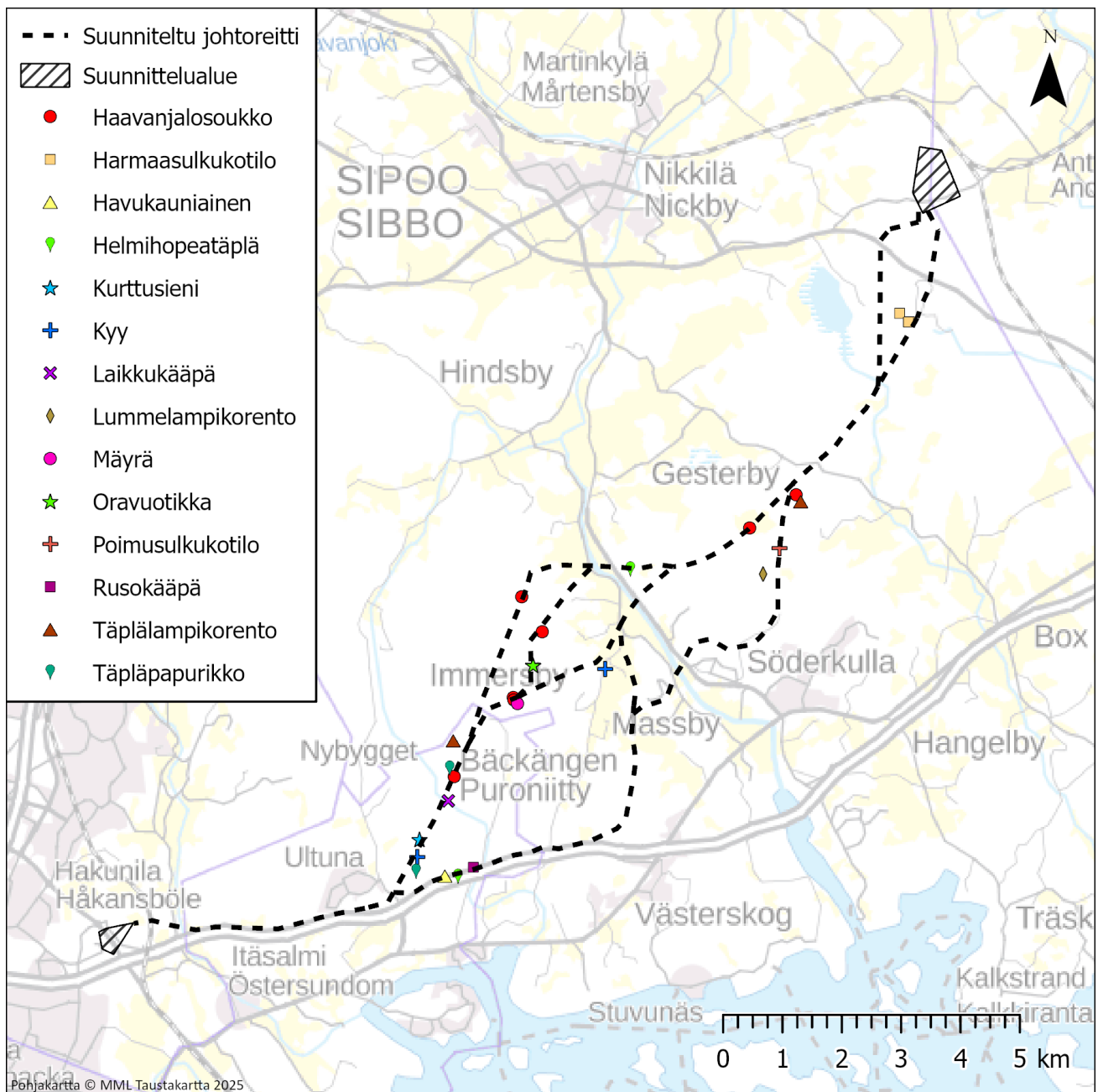
4.4 Muut huomionarvoiset lajit

Sipoon Mömossenin eteläpuolisella metsäalueella tehtiin havaintoja erittäin uhanalaisesta (EN) ja erityisesti suojeltavasta harmaasulkukotilosta (*Bulgarica cana*) (Kuva 4-9). Alue rajautui Öljytien eteläpuolelle nykyisen voimajohdon länsipuolelle. Lisäksi silmälläpidettävää (NT) poimusulkukotiloa (*Macrogastra plicatula*) havaittiin Sipoon Stormossenin luoteispuolelta rehevän turvekankaan reunasta, Källängintien läheltä.

Hyönteisistä haavanjalosoukon (*Agrius ater*, NT) syönnösjälkiä havaittiin usealla kohteella Sipoonkorven kansallispuiston lähelle sijoittuvilla osilla selvitysaluetta ja myös Gesterbyssä Källängarnan metsiköstä ja sen itäpuoliselta alueelta (Kuva 4-9). Lajin aikanaan asuttamat puut eivät ole enää käytössä, mutta osoittavat osaltaan haavanjalosoukon levinneisyyttä seudulla. Havukauniaista (*Dicerca moesta*, NT) havaittiin Helsingin Hältingbergetillä. Luontodirektiivin liitteiden II ja IV sudenkorentolajeista havaittiin täplälampikorentoa (*Leucorrhinia pectoralis*, LC) ja lummelampikorentoa (*Leucorrhinia caudalis*, LC). Täplälampikorentoja havaittiin runsaasti Sipoon Lillträskillä, sekä myös Sipoon ja Helsingin rajalla olevan Genaträskin rannassa. Lummelampikorentoja havaittiin Sipoon Mjödträskin rannassa. Helsingin Hältingbergetin alueella sekä Sipoonjokivarren Segelklimpin kallioalueen eteläpuolella tehtiin yksittäisiä havaintoja helmihopeatäplästä (*Issoria lathonia*, NT). Lisäksi havaittiin yksittäisiä täpläpurikkoja (*Pararge aegeria*, NT) Helsingin Ringbergan alueella sekä Kurängenin itäpuolella. Yksittäisiä kyyhavaintoja (*Vipera berus*, LC) tehtiin Ringbergan alueella sekä Immersbyssä.

17.9.2025

Kuva 4-9. Havainnot eräistä huomionarvoisista lajeista selvitysalueella.

4.5 Kasvillisuus ja luontotyytit

4.5.1 Luonnonpiirteet

Hankkeessa tarkasteltavat voimajohtoreittivaihtoehdot sijoittuvat valtaosin metsämaille ja virtavesien varsille keskittyville peltoalueille. Hankealueen metsät ovat pääosin havupuuvaltaisia talousmetsiä. Iäkkäämpää metsää esiintyy lähinnä muutamilla

17.9.2025

kalliometsäalueilla ja suojelualueilla. Voimajohtoreitin läheisyyteen sijoittuvat suot ovat valtaosin ojitettuja. Ekologisen verkoston näkökulmasta hankealue sijoittuu eteläosissaan pirstaleisempaan maisemaan kuin hankealueen keski- ja pohjoisosissa.

4.5.2 Huomionarvoiset luontotyypit

Selvityksissä tunnistetut, huomionarvoiset luontotyyppikohteet on esitetty jäljempänä voimajohtoreittiosuuksittain jaetuissa taulukoissa (

17.9.2025

Taulukko 4-3, Taulukko 4-4, Taulukko 4-5) sekä kuvissa (Kuva 4-12, Kuva 4-13, Kuva 4-14, Kuva 4-15). Karttakuvat on esitetty suuremmassa koossa myös voimajohtohankkeen YVA-selostuksen liitekarttasarjassa (liite 1).

Luonnonsuojelulain 7 luvun 64 §:n mukaisista suojelluista luontotyypeistä löydettiin pähkinäpensaikkoja, jalopuumetsikköjä sekä tervaleppämetsikkö. Pähkinäpensaikot sijaitsevat Sipoossa Igelträsket-suon koillispuolella, Långnäs-kärr-suon itäpuolelta, Byträskin pohjoispuolella ja ja Segelklimpin eteläpuolelta (kohteet 23, 25 ja 28 pähkinälehdot, VU sekä kohteet 38, 43, 69, 72 jalopuustoiset kangasmetsät, VU). Jalopuumetsikköjä löydettiin Helsingin Norrbergetin lounaisreunalta sekä Sipoon Igelträsketin koillispuolelta (kohde 26, lehmuslehto VU sekä kohde 165, jalopuustoinen kangasmetsä, VU). Pilvijärven eteläpuolella lasku-uoman varrella havaittiin tervaleppämetsä (kohde 65, tervaleppäluhta, EN)

Vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisista vesiluontotyypeistä löydettiin selvitysalueelta seitsemän kohdetta (kohteet 3, 50, 55, 115, 126, 134, 160 ja 167 havumetsävyöhykkeen norot, DD), jotka sijoittuvat Sipoonkorven kansallispuiston itärajojen tuntumaan, Byträskin itä- ja pohjoispuolella sekä Vägaträskin alueelle. Lisäksi havaittiin yhteensä kuusi luonnontilaista lähteikköä Sipoossa (lähteiköt VU/EN). Ne sijaitsevat Anttilan sähköaseman suunnittelualueella (kohteet 2 ja 5), Savijärven lähellä Mömossenin eteläpuolella (kohde 7), Tärskogissa Lillträskbergetin länsipuolella (kohde 15), Bergåsan lähellä Immersbyn pohjoisosassa (kohde 29) sekä Bergkullan lähellä Massbyn luoteispuolella (kohteet 100 ja 104). Näiden lisäksi Helsingin Puroniityn alueella havaittiin ojitusten vuoksi muuttunut lähde ja eri puolilla suunnittelualuetta (muihin kuvioihin sisällytetyjä) hieman muuttuneita tai erittäin pieniä tihkupintoja.

Muut huomionarvoiset kohteet ovat uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppisiä.

Alueen huomionarvoiset luontotyyppikohteet on esitetty kartoilla (Kuva 4-12, Kuva 4-13, Kuva 4-14, Kuva 4-15) ja taulukoissa 3-5 (

17.9.2025

Taulukko 4-3, Taulukko 4-4, Taulukko 4-5).

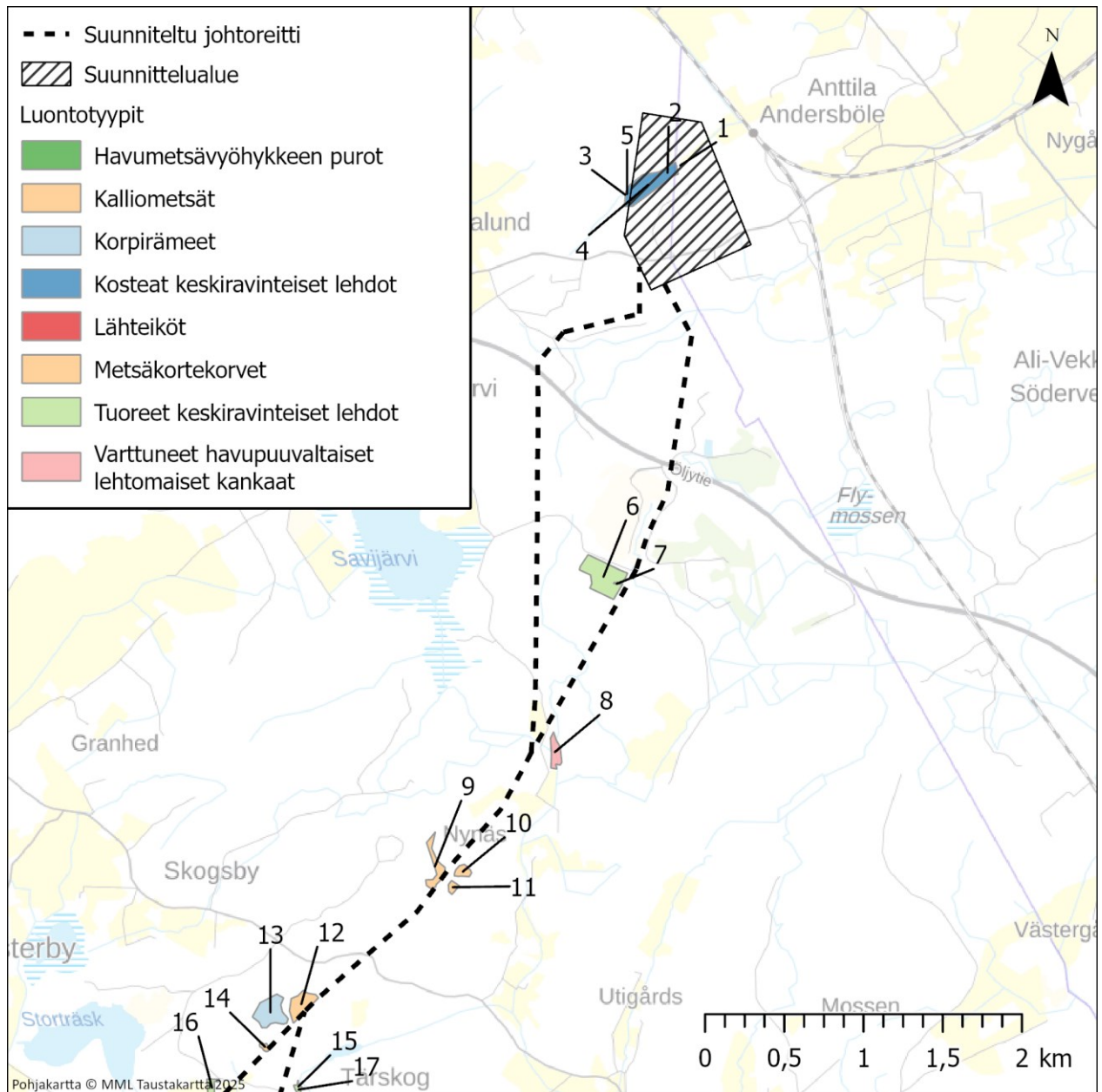
Kuva 4-10. Pähkinäpensaikkaa kuviolla 46.

Kuva 4-11. Kuvio 65, tervaleppäluhtaa Pilvijärven laskupuron ympärillä.

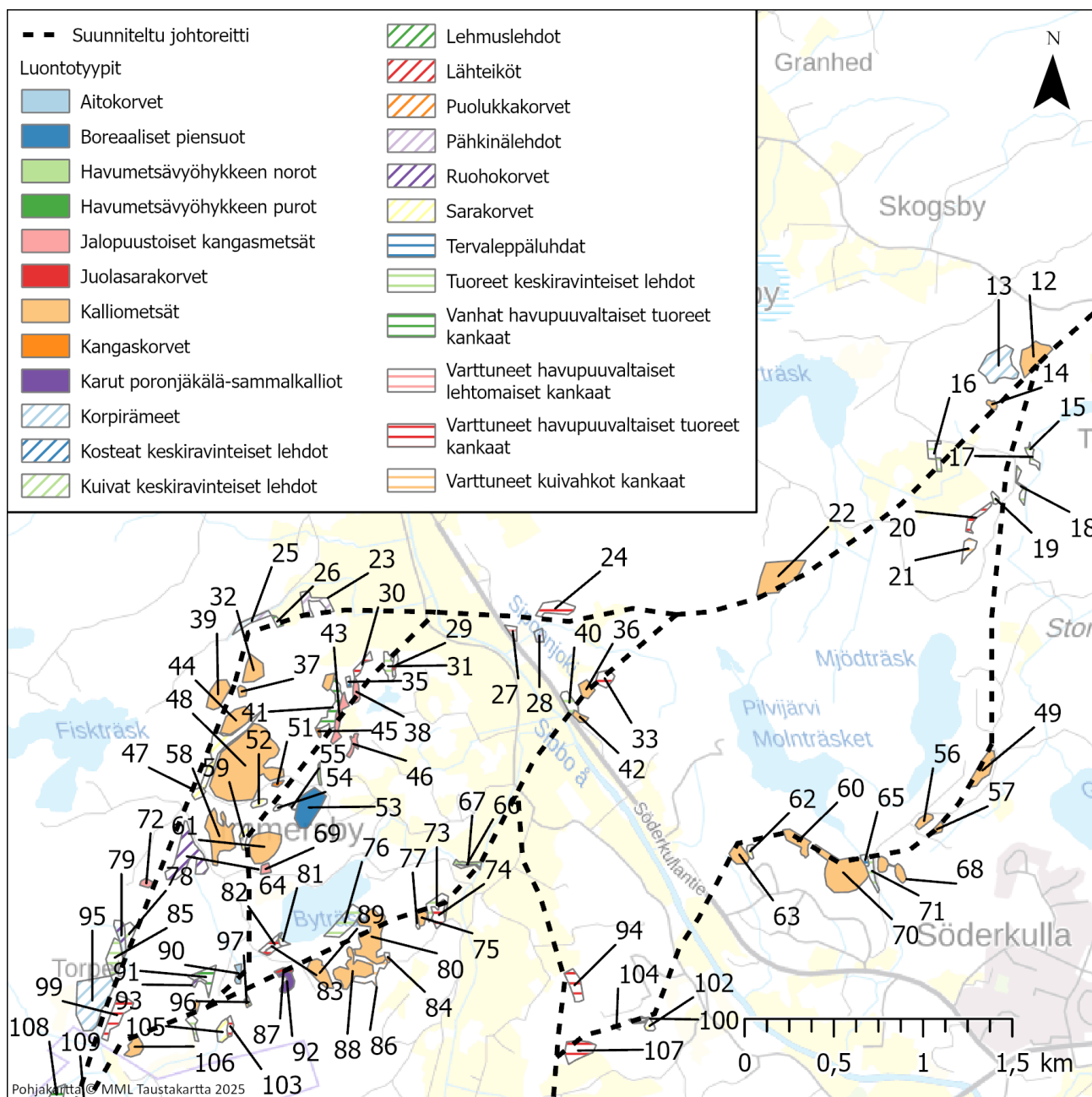

17.9.2025

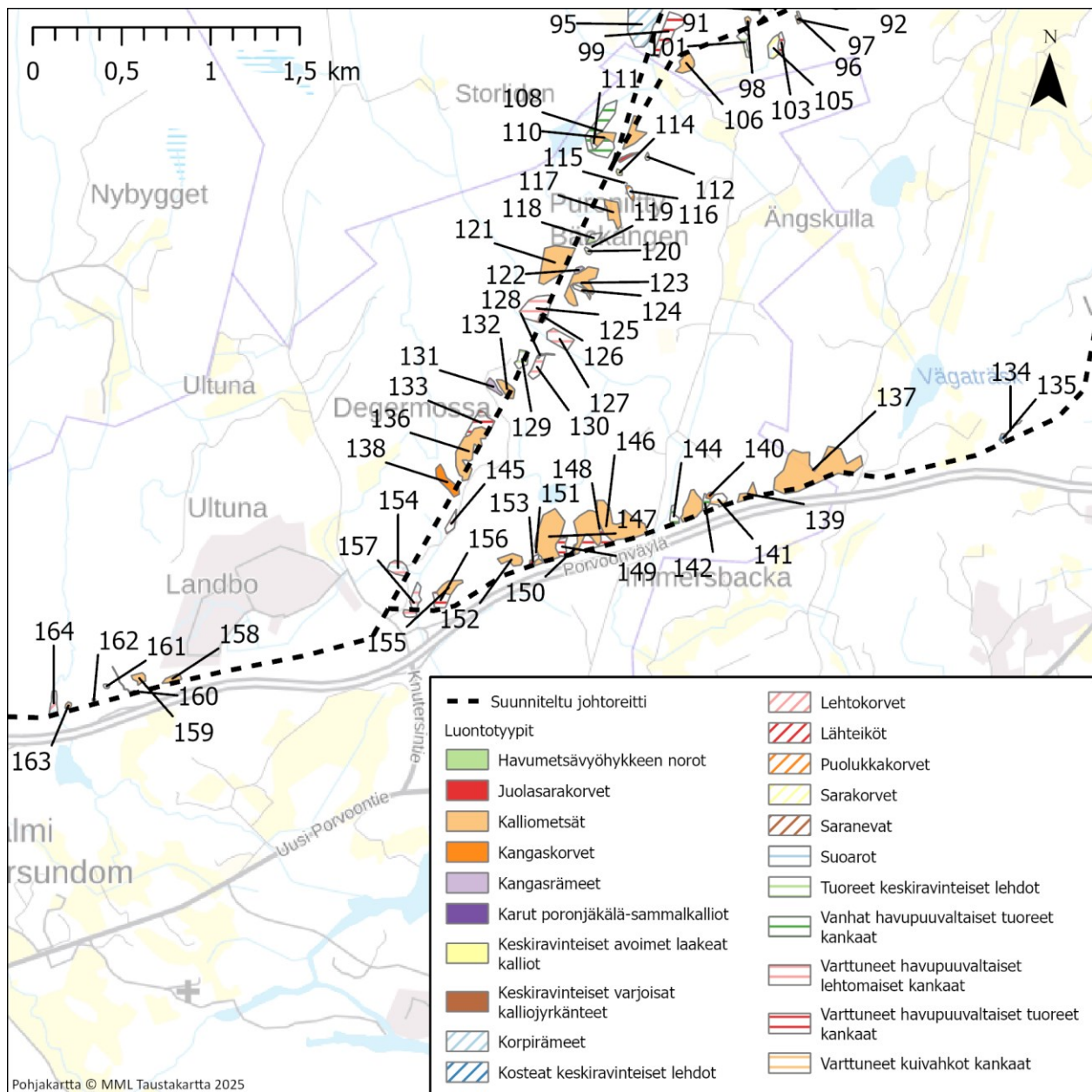
Kuva 4-12. Uhanalaiset luontotyytit voimajohtoreitin koillisosissa. Numerointi viittaa seuraavaan taulukkoon.

17.9.2025

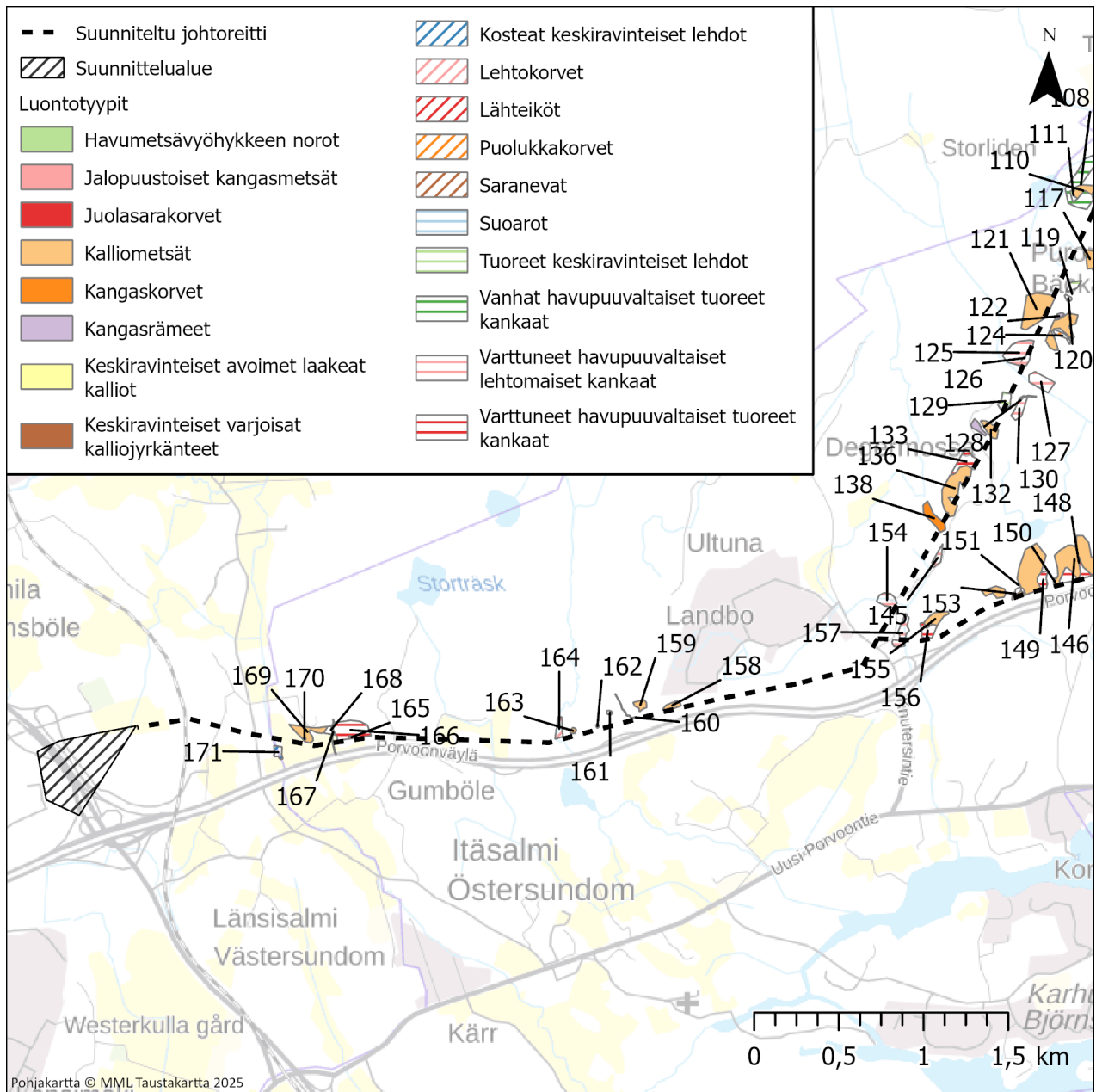
Kuva 4-13. Uhanalaiset luontotyytit voimajohtoreitin keskiosissa. Numerointi viittaa seuraavaan taulukkoon.

17.9.2025

Kuva 4-14. Uhanalaiset luontotyytit voimajohtoreitin keski- ja länsiosissa. Numerointi viittaa seuraavaan taulukkoon.

17.9.2025

Kuva 4-15. Uhanalaiset luontotyytit voimajohtoreitin länsiosissa. Numerointi viittaa seuraavaan taulukkoon.

17.9.2025

Taulukko 4-3. Rajattujen luontotyyppikuvioiden kuvaukset ja luonnontilaisuus voimajohtoreitin jaksolla I (reitin koillisosat). Tavanomaista/muuttunutta/rakennettua ympäristöä ei ole kuvioitu. Numerointi viittaa edellä olevaan karttaan.

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
1	Avoluhdut	DD/DD	Heikentynyt	Selkeästi rehevä avointa linjanalusta, tiheä mesiangervovaltainen kasvusto, jossa reunoilla soistunutta, muutoin avoluhdan tai jopa kostean suurruuhoniityn piirteitä.
2	Lähteiköt	VU/EN	Luonnontilainen	Pieni tihkupinta rinteessä n. 4 m2, polku (viimeisen sateen jälkeen hirvieläinten käytössä) sivuaa.
3	Havumetsävyöhykkeen latvapurot	NT/VU	Luonnontilainen	Puro mutkittileva, lännessä hiekkapohjainen, paikoin kiviä, itään päin sivunoroja, pohja savisempi/mutaisempi.
4	Kosteat keskiravinteiset lehdot	NT/NT	Vähän heikentynyt	Rehevää osin lähdevaikutteista muutenkin kuin selkeissä pisteissä. Vaihtelevaa puuston rakenne. Lahopuuta erityisesti notkon pohjalla ja melko lähiaikoina kaatunutta itä- ja pohjoisreunan aukon reunoilla. Eteläreuna yleisilmeeltään melko nuorta puustoa. Luoteessa isojaakin tervaleppiä, rinteessä kuusta ja koivua. Koillisessa isoja kuusia, pienempiä kuusia ja koivuja, harmaaleppärvistö vanhan osin painuneen ajouran pielissä, rinteessä ja laajemmin lounaassa pihlajaa, raitaa, kuusta rauduskoivua, haapaa, osin tuoretta tai lehtomaista osin kuivempaa lehtoa. Pari polkua, jotka jyrkässä etelärinteessä paikoin pahemminkin kuluneet. Puron ympärillä paikoin korpi tai luhta, kuolleita ja kelokuusia. Lännessä puronvarrella myös tuomi, isoa tervaleppää, puron pohjoispuolella, näsiää, lehtokuusamaa, palmusammalta.
5	Lähteiköt	VU/EN	Luonnontilainen	Tihkupinta, vaikea erottaa/rajata puron luoteispuolisesta tulvasanteesta, mutta pari neliötä selkeää, painanteita kuusenjuurakoiden välissä.

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
6	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Vähän heikentynyt	Vanhaa tasaikäistä kuusikkoa, mutta paljon pystyyn kuollutta ja kaatunutta puuta, vähän vanhempaa lahoppuuta. Seassa vähän koivua ja haapaa, aukkopaikoissa metsälehmusta, pihlajaa, paikoin vaahteran taimia, vähän runkopuuna lehmusta, pihlajaa, harmaaleppää ja vaahteraa. Ojan vartta kulkevan ajouran vieressä raitaa, myös muuttunutta ruohokorpisoistumaa: okarahkasammal, saniaisit, korpikaisla, tervaleppä. Kangasmosaiikkinen, vähän soistumaa ja muuttumaa.
7	Lähteiköt	VU/EN	Luonnontilainen	Lännessä pieni parin neliön lähteensilmä, josta lähtevässä purossa paljon eläinten jälkiä, ympärillä tihkupintaa.
8	Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat	NT/NT	Vähän heikentynyt	Rehevä puron/ojanvarsimetsä. Eri-ikäisrakenteisuutta, lahoppuuta, puustoltaan monilajinen. Kuusi valtapuu, lisäksi kolohaapoja, kookkaita raitoja, koivuja. Etenkin keski- ja eteläosissa edustavaa. 10.7. Ainakin laikuittain lehtoa. Pieni parin neliön alue luhtaa idässä jyrkänteet alla, matalin osa ollut laajemminkin ennen ojitusta.
	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU		
9	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Vanhoja mäntyjä ja kelorunkoja, vähän rauduskoivua ja kankaanreunalla kuusta, luonnontilaisen kaltaista kuivahkoa kangasta länsireunassa.
10	Metsäkortekorvet	EN/EN	Vähän heikentynyt	Vaihteleva puusto, reunavaikutusta hakkuiden ja johtoaukean takia, paikoin merkkejä rehevämmästä. Eteläreunalla metsäkortteen tilalla tupasvillaa, haparahkasammalta, vähän karpaloa.
11	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Osin hyvin avoin, idässä kuivahko kangasmaalaikku, jossa myös vanha/erirakenteinen puusto.
	Karut poronjäkälsammalkalliot	LC/NT		

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
12	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Hieno jyrkkärinteinen kallio, vanhaa mäntyä, painanteissa järeääkin, hiukan lahoppuuta, soistuneita mättäitä, pari kapeaa polkua (kauriinpipanaisia). Lounaassa jyrkäniteitä, joista yhdessä luolamaisia halkeamia.

Taulukko 4-4. Rajattujen luontotyyppikuvioiden kuvaukset ja luonnontilaisuus voimajohtoreitin jaksolla II (reitin keskiosat). Numerointi viittaa edellä olevaan karttaan.

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
13	Korpirämeet	EN/EN	Luonnontilainen	Luonnontilaista rämepeustoa, lännessä laikuittain avoimempaa tupasvillärämettä, lounaisreunalla kaistale muurainkorpea, lännessä myös mustikkakorpea ja -kangaskorpea, jossa jykeviä mäntyjä ja vähän hieskoivua, reunaa koillisessa hakattu joskus: lähinnä nuorta hieskoivua.
14	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Kalliometsä ja hakkuun ympäröimä keskeltä avoin sarakorpi.
	Sarakorvet	VU/EN		
15	Lähteiköt	VU/EN	Luonnontilainen	Vähän tihkupintaa jyrkän rinteiden juurella loivemmassa osassa, noin 2×3 m, laajemmin lievempää lähdevaikutusta.
16	Tuoreet keskivänteiset lehdot	VU/VU	Vähän heikentynyt	Sekametsää, kuusia ja koivuja, vaihteleva rakenne, vähän lahoppuuta.
17	Tuoreet keskivänteiset lehdot	VU/VU	Vähän heikentynyt	Nuori lehtipuuvaltainen puusto, alarinteessä kosteampaa laikuittain saniaislehtoa. Puusto koivua, harmaaleppää ja haapaa, vähän pihlajaa, mäntyä ja alikasvoskuusta. Paikoin itseharventumasta lahoppuuta runsaammin pohjoispuolen kankaalla ja sen reunassa. Paikoin vesovaa matalaa tuomea.
18	Tuoreet keskivänteiset lehdot	VU/VU	Heikentynyt	Lehto, osin laikuittaista, hoidettu kuusivaltainen puusto, yksittäisiä haapoja ja koivuja. Paikoin lehmusta, pähkinää ja vaahteraa sekä yksittäin näsiää ja metsäruusua.

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
19	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Vähän heikentynyt	Lehtonotko, nuorta lehtipuustoa, koivua, seassa osin hieman järeämpää haapaa, alikasvoksessa pihlajaa, harmaaleppää ja kuusia. Länsireunassa muutamia vanhempia puita. Tuoretta reunoilla, keskellä kosteampaa. Ylärinteessä vaihtuu lehtomaiseen kankaaseen. Notkossa painunut ajoura.
20	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat	NT/VU	Vähän heikentynyt	Varttunutta hieman vanhempi rinnemetsä, lounaassa vähän lehtoa. Kuusivaltainen, vähän myös haapaa, mäntyä ja koivua.
21	Varttuneet kuivahkot kankaat	VU/EN	Vähän heikentynyt	Puolukkatyyppin kangasta ja kalliometsän reunaa. Vanhaa puustoa ja lahoppua osin kankaalla ja etenkin kalliometsässä.
22	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Melko puustoinen, paljon erikokoisia kilpikaarnamäntyjä, jonkun verran keloja, rinteissä ja painanteissa myös hyvin säilynyttä kangasta. Pohjoisreunassa rajautuu kangasrämeeseen. Pari polkua.
23	Pähkinälehdot	VU/VU	Vähän heikentynyt	Idässä metsän reunan kuusikon pähkinäpensaslehto, kuusi melko tasaikäistä, paikoin kenttäkerros puuttuu pellon reunassa lehtolajistoa, yksittäin haapoja. Lännessä haapaa, mäntyä ja koivua, hyvinkin järeitä mänty-yksilöitä, pähkinälehto vaihtuu ylärinteessä lehtomaiseen- tuoreeseen ja pensaikko harvenee. Eteläpuolella johtoaukealla tiheinä pensaikkoja, joissa pähkinää.
24	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat	NT/VU	Vähän heikentynyt	Enimmäkseen tuoretta kangasta, alarinteessä rehevämpää. Kuusivaltaista vanhahkoa sekametsää, vähän lahoppua ja vaihtelevuutta puuston rakenteessa. Hienot jyrkänteet, päällä näyttää olevan edustavaa kalliometsää.
25	Pähkinälehdot	VU/VU	Vähän heikentynyt	Varjoisa noronvarsi, idässä pohjakerros niukkalajinen, tiheä pähkinäpensaskerros, ylispuita harmaaleppää, koivua ja kuusta. Lännempänä hieman valoisampaa, mustikkamättäitä, norossa rehevää suokasvillisuutta. Uoma paikoin syvä idässä.

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
26	Lehmuslehdot	VU/VU	Luonnontilainen	Pienialainen, kookkaita lehmuksia kasvava kallionalunen peltoaukean ja voimajohdon vieressä. Myös pähkinäpensaita pohjoisosissa. Myös vaahteraa ja raitaa, erityisesti jälkimmäistä lahoppuuna, paikoin varjoisaa jyrkänteenalusta, hieman nuoria kuusia.
27	Varttuneet havupuuvaltais et lehtomaiset kankaat	NT/NT	Vähän heikentynyt	Pienialainen sekapuustoinen peltojen ja tien reunustama metsäkuvio. Lahoppuuta kohtalaisesti. Voisi olla myös kuiva tai tuore keskiravinteinen lehto varpuja melko vähän, voi johtua valoisuudesta. Erityisesti tien varressa lehtoa ja lehtopensaita taikinamarja, tuomi, kuusama, koiranheisi
	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU		
	Kuivat keskiravinteiset lehdot	NT/NT		
28	Pähkinälehdot	VU/VU	Luonnontilainen	Pienialainen lehto jyrkänteen alla, länsireunalla rajautuu puroon/ojaan ja peltoon. Runsaasti lahoppuuta, josta osa reunavyöhykkeeltä kaadettua. Pääpuuna haapa, kuusta sekapuuna. Pensaskerroksessa ainakin pähkinäpensasta ja taikinamarja. Melko hämärä, kenttäkerros runsastuu alarinteeseen ja pohjoiseen, vähän lehtokuusama ja taikinamarjaa. Valoisammassa jyrkänteen terasseilla myös jänönkaali, haisukurjenpolvi, keltamo, pihlaja ja kallioimarre, ahomansikka. Pohjoispäässä jyrkänteen alla runsaahkosti mustakonnanmarjaa, niukasti koiranheittä.
	Keskiravinteiset varjoiset kalliojyrkänteet	NT/NT		
29	Lähteiköt	VU/EN	Luonnontilainen	Tihkuinen puro lehtonotkossa. Puusto harmaaleppää, reunoilla järeämpää kuusta ja haapaa. Lahoppuuta, ryteikköistä tuomea, vähän pähkinää.
30	Varttuneet havupuuvaltais et tuoreet kankaat	NT/VU	Vähän heikentynyt	Jyrkässä rinteessä ja jyrkänteen alla kuusivaltaista metsää, paikoin runsaastikin lahoppuuta. Puustokuusivaltaista, seassa haapaa ja osin vanhaa rauduskoivua, pihlajaa ja joitakin vaahteran taimia. Pähkinää jonkin

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
				verran alarinteessä, jyrkänteen päällä muutamia vanhoja mäntyjä.
31	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Luonnontilainen	Osin järeä kuusivaltainen puusto, seassa melko paljon lehtipuuta ml. Koivua, haapaa, harmaaleppää, pihlajaa, ainakin yksi metsälehmus ylärinteessä. Kohtalaisesti pähkinää ja lahoppuuta, jossa jatkumoa. Pohjoisreunassa valoisampaa ja nuorempaa haavikkoa, jossa kuusta alis- ja sekapuuna, pähkinää vähemmän, paikoin enemmän lehtolajistoa sekä ohutta riukulahoppuuta.
32	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Pohjoisreunassa kulo, luultavasti viimevuotinen. Puustolta hyvä, vähän kelottunutta mäntyä lahoppuuna.
33	Varttuneet havupuuvallat ja tuoreet kankaat	NT/VU	Heikentynyt	Pienialainen, lievästi eri-ikäisrakenteinen tuore kangas. Paikoin avoin ja valoisa, vähäisiä jälkiä hakkuista. Lahoppuuta kohtalaisesti - melko vähän. Mustikka- ja puolukkatyyppin kangasta, kalliolaikkuja. sekapuustoinen, lahoppu lähinnä pystyyn kelottuneita kuusia, luoteessa myös pidemmälle lahonnutta.
34	Kalliometsät	NT/NT	Vähän heikentynyt	Laakeahuippuinen jyrkkäranteinen kalliometsä. Vanhoja mäntyjä ja pieniä rauduskoivuja ja kuusia.
35	Kosteet keskiravinteiset lehdot	NT/NT	Vähän heikentynyt	Nuorta harmaaleppää ja vähän hieskoivua, mahdollisesti vanha pelto.

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
36	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Etelä-lounaisosa kalliometsää, pohjoisessa pienialaisesti eri-ikäisrakenteista kangasta, kuusivaltaista, eri-ikäistä. Jonkin verran lahoppuuta. Eteläpuolella jyrkänteen alla nuorta koivikkoa (sanajalkaa ja mustikkaa), jossa ylispuuna haapaa ja mäntyä (vähemmän lahoppuuta, merkkejä hakkuusta), sen jälkeen kalliometsää etelänpuoleiselle kuviolle asti.
37	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Pienehkö jyrkkäreunainen kallionyppylä. Keloja, luontaisesti pienehköä mäntyä. Keskiosassa kanervainen painanne.
38	Jalopuustoiset kangasmetsät	VU/VU	Vähän heikentynyt	Pähkinäpensaikkaa, paikoin isoja kantoja, puustossa kuusta ja hieskoivua, vähään raitaa ja harmaaleppää.
39	Kalliometsät	NT/NT	Vähän heikentynyt	Vaihtelevan kallioinen, eri-ikäistä puustoa, kallionvälrikankaalla ollut vähintään poimintahakkuuta.
40	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Vähän heikentynyt	Kalliojyrkänteen alla rakenteeltaan ja pinnanmuodoiltaan monipuolinen metsäkuvio. Lähempänä tietä rehevämpää, rinteiden yläosassa lehtomaista kangasta. Useita puu- ja pensaslajeja, myös järeitä haapoja. Lahoppuuta melko runsaasti. Alueella vanha tienpohja. Pohjoispäässä lehtoa melko ylöskin rinteeseen. Hyvät jyrkänteen alukset, pienikokoisia lehtopensaita, paitsi jyrkänteen koloissa ja notkossa isompiakin, nuorta vaahteraa.
41	Vanhat havupuuvallat ja tuoreet kankaat	EN/EN	Luonnontilainen	Kangas mustikka- ja puolukkatyyppiä. Koivua valtaapuuna lännessä, kuusi itärinteessä ja vähän mäntyä ja haapaa. Lahopuu hyvä jatkumo myös järeää pohjoisessa rinteessä, muualla enimmäkseen melko tuoretta kuusta, vähän vanhempaa ja ohutta koivua.
42	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Jyrkkäpiirteinen kallio, paikoin tasaisia kohtia, joissa keto-orvokki, keltamo, isomaksaruoho, keltamaksaruoho, kieli, kalliokieli ja mäkikuisma.

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
43	Jalopuustoiset kangasmetsät	VU/VU	Vähän heikentynyt	Sekapuustoinen, kuusta haapaa, koivua ja pihlajaa, vähän raitaa. Ylärinteessä kangasta. Vähän ohutta lahoppua etelässä, pohjoisessa järeää ja lehtomaista kangasta, etelässä vähän lehtoa
44	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Vaihtelevaa mäntyä, keloja, kallionrako. Jyrkässä etelärinteessä puustoltaan melko luonnontilaista kangasta
45	Kangaskorvet	EN/CR	Vähän heikentynyt	Kangaskorpi, kivennäismaalaikkuja ja paljaita tulvapainanteita. Puustossa järeää mäntyä ja pienempää hieskoivua, alispuuna kuusta ja paikoin tervaleppää. Pohjoisessa kuusta myös valtapuuna, lännessä kosteampi painanne, raate, juolasara ja harmaasara
46	Jalopuustoiset kangasmetsät	VU/VU	Vähän heikentynyt	Osin kangasta, keskellä kosteampaa jopa soistunutta. Oja ei tule selvänä kuvion puolelle, mutta notkon pohjalla vanha ajoura
47	Sarakorvet	VU/EN	Luonnontilainen	Harvapuustoinen vaihteleva korpi, eniten luhtanevakorven piirteitä. Osin juolasarakorpea, erityisesti koilliseen päin, luoteessa tupasvillakorpea ja korpirämemäistä. Koillisessa päättyy kannakseen, josta kulkee noro. Etelässä tien erottamaa hieman vähemmän edustavaa avointa suota linjan alla, luontaisesti todennäköisesti harvapuustoista, luhtanevakorven piirteitä
48	Kalliometsät	NT/NT	Vähän heikentynyt	Vaihtelevaa rakenteellisesti, enimmäkseen hyvä luonnontilaisuus, notkemia etelässä ja kaakossa hakattu: nuorta männikköä, jossa muutamia vanhempia ylispuita. Hiukan lahoppuustoa. Erotuvia polkuja jäkälikössä, muttei pahasti kuluneita. Luoteisrinne melko hyvää kangasta, etelärinteessä suon kohdalla muutamia lehmuksia.
49	Kalliometsät	NT/NT	Vähän heikentynyt	

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
	Varttuneet havupuuvaltais et tuoreet kankaat	NT/VU		Vanhapuustoista kalliometsää ja varttunutta reunakangasta, hienot jyrkänteet. Kangas kuusivaltaista, sekapuuna mänty ja rauduskoivua, erirakenteinen ja vähän lahoppuuta. Tien lähellä lehtipuustoista kulttuurilehtoa, jossa puusto haapaa ja koivua, vähän aliskuusta, harmaaleppää ja raitaa, muutamia vaahteran taimia.
50	Havumetsävyö -hykkeen norot	DD/DD	Vähän heikentynyt	Luonnontilaisen oloinen noro korpinorkossa, tiheää taimikkoa.
51	Kangaskorvet	EN/CR	Vähän heikentynyt	Mosaiikkinen kangaskorpi, jossa kosteampia laikkuja. Mahdollisesti kuivahtanut tai veden jakautuminen vähintään muuttunut metsätien takia, vaikutus valuntaan suolle. Puustossa mäntyä ja hieskoivua, vähän tervaleppää.
52	Sarakorvet	VU/EN	Luonnontilainen	Luhtanevakorpi, itäpäässä hyvin avointa, lännessä vähän ruohokorpea? Puusto pääosin pientä hieskoivua paikoin kuusta itäkulmassa pari tervaleppää.
53	Boreaaliset piensuot	VU/EN	Luonnontilainen	Puustoista isovarpu- ja tupasvillarämettä: suopursu, kanerva, juolukka. Avointa rahkarämettä ja laajalti vesi- ja rimpipintaista saranevaa, kaakossa piirtoheinäistä osin ruoppaista rimpinevaa. Länsireuna luhtakorpi: pullosara, raate, järvikorte, tupasvilla, virpapaju, terttualpi. Puusto hieskoivua ja mäntyä.
54	Sarakorvet	VU/EN	Vähän heikentynyt	Luhtanevakorpi, jossa puuton keskiosa, laajasti matalaa pajukkoa. Itäpäästä kaivettu oja.
55	Havumetsävyö hykkeen norot	DD/DD	Vähän heikentynyt	Luonnontilaisen kaltainen uoma, joka kuitenkin alkaa suosta kaivetusta ojasta. Melko tiheä puusto ympärillä ylärinteessä.
56	Kalliometsät	NT/NT	Vähän heikentynyt	Kalliometsä ja länsireunassa puolukka- ja mustikkatyyppin kankaan kaltaista ja pohjoisessa portaittainen jyrkäne.
57	Kalliometsät	NT/NT	Vähän heikentynyt	Kalliometsä, joka rajautuu idässä jyrkässä rinteessä hoidettuun kankaaseen, edustavaa puustoa melko kapealti.

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
58	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Hieno kalliometsä, jossa mosaiikkisesti kangaspainanteita. Kalliomännikössä järeääkin lahopuuta. Puustossa seassa rauduskoivua, reunoilla ja painanteissa myös vähän kuusta. Eteläosassa pieni suopainanne.
59	Sarakorvet	VU/EN	Luonnontilainen	Saranevaa, reunoilla korpea, keskellä rimpinen paikoin ruoppainen juotti.
60	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Vanhoja mäntyjä ja halkeilleita osin portaittaisia ja valoisia jyrkänteitä. Vanhoja mäntyjä ja kohtalaisen hyvä lahopuujatkumo, enimmäkseen pieniä kuusia ja rauduskoivuja reunoilla ja painanteessa.
61	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Hieno talousmetsään rajautuva kalliomännikkö. Seassa vähän rauduskoivua, etenkin reunoilla myös kuusta ja haapaa. Vähintään kohtalaisesti lahopuuta Etelärinteessä mm mäkitervakkoo.
62	Sarakorvet	VU/EN	Vähän heikentynyt	Sarakorpi, keskellä rämeisempää, puusto keskellä harvaa ja pientä mäntyä ja hieskoivua. Koillisessa nuorehkoa tasaikäistä mäntyä korpireunassa.
63	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Vanhoja mäntyjä, välikangas ja pieni suopainanne, jossa on korpireunaa ja vähän suopursua
64	Ruohokorvet	VU/EN	Heikentynyt	Enimmäkseen nuorta puustoa mättäillä, muutamia kelomäntyjä, paikoin vanhempia järeämpiä mäntyjä, ja pajupensaikkoja. Osittain näyttää pohjoisosassa juolasarakorvelta ja metsäkortekorvelta. Suojelualueen puolella vehkaa kasvava oja ja etelässä avoin korpeen vaihtuva neva (järvikorte, riippasara, karpalo, raate, pullosara, suoputki).
65	Tervaleppäluhdut	EN/EN	Luonnontilainen	Kitulias tervaleppä valtapuuna, reunoilla järeämpää, alla runsaasti pajuja. Purouoma leviää luhtaan vesipinnaksi.

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
66	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Vähän heikentynyt	Uomaa ympäröivää vaihtelevaa lehtoa, nuorehko puusto, paljon vesasyntyistä harmaaleppää, tuomi- paju- ja tertsuseljapusikoita, kantoja, muutamia ylispuita: vaahteraa, tervaleppää, koivua, heinävaltaisia niitty laikkuja, kollisosassa tertsuselja lähes vallitseva muuten paikoin, karhunköynnöstä parissa kohtaa.
67	Havumetsävyö hykkeen purot	VU/EN	Vähän heikentynyt	Melko luonnontilainen tai luonnontilaistunut uoma, hiekka-, savi- ja sorapohjainen, mutkitteluva, syöpynyt, yksittäin kiviä, joilla näkinsammalta, ratsastustien rumpu vaelluseste ainakin kesällä.
68	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Jyrkkärinteinen kalliomäki, jossa vanhaa mäntyä ja keloja. Eri-ikäisiä mäntyjä, vähän pieniä rauduskoivuja ja kuusia sekä lahoppuuta.
69	Jalopuustoiset kangasmetsät	VU/VU	Vähän heikentynyt	Osin lehtoa ja lehtomaista kangasta. Osin tiheää pähkinäpensaikkaa nuoren lehtipuuvaltaisen puuston alla.
70	Kalliometsät	NT/NT	Vähän heikentynyt	Kalliolla vanhoja puita, keskiosan laakealla osalla kitukasvuisia mäntyjä, paikoin kuluneisuutta. Väli- ja reunakankailla järeää mäntyä, vähän lahoppuuta, koivua ja kuusta alikasvoksena ja vähän sekapuuna.
71	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Luonnontilainen	Etelässä puronotkometsää, puron rannoilla järeitä tervaleppiä, lehtomaista tai lehtoa.
72	Jalopuustoiset kangasmetsät	VU/VU	Vähän heikentynyt	Pähkinäpensasta kasvava kuusivaltainen mustikkatyyppin kangas.

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
73	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Vähän heikentynyt	Pohjois- ja itäosa noroon ja kallionjyrkänteeseen asti vaihtelevaa lehtoa, ohuehkoa maalahopuuta, iso kelottunut kuusi, vaihtelevaa rakennetta, järeimpinä puina kuusi ja raita. Lännessä vanhaa maatalousmaata kosteampaa, nuorempaa ja tasaikäisempää harmaaleppävaltaista, muutama keski-ikäinen haapa, tuomipusikkoo ja pari runkoimaista. Jyrkänteen alla lounaassa soistuma, luhtavuohennokka, suo-orvokki, ranta-alpi, metsäkorte ja -alvejuuri, rantamatara, kalvaskuirisammal, vähän lehvä ja rahkasammalia mm oka-, heikkoa lähteisyyttä. Vanhoja matalia oja.
74	Varttuneet havupuuvallat et tuoreet kankaat	NT/VU	Vähän heikentynyt	Tuoretta kuusivaltaista sekametsää, lahopuujatkumoa, paikoin lehtomaista ja kituliaita lehtopensaita. Maalahopuujatkumoa vähemmän idässä, mutta jyrkänteen alla järeitä kuusia, muutama kelottunut. Koillisessa kallion päällä katajaa, metsäsammalia, kivikynsisammal, ahosuolaheinä, mäkitervakko ja metsälauha. Lounassa seinäsammal, metsälauha, kallioimarre, puolukka, vähän poronjäkälää, haapaa, rikkonaista mosaiikkia puolukka- ja mustikkatyypin kankaan kanssa, luoteiskulmassa suolaheinä, kangaskarhunsammal, vähän tuoksusimaketta.
75	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Vaihteleva mäntypuusto, kallionkoloissa ja -reunoilla kuusta, rauduskoivua ja haapaa, vähän lahojatkumoa.
76	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Vähän heikentynyt	Osin lehtoa ja kangasta, suunnilleen vanhojen ilmakuviin pelloilla lehto: lounaassa pihlajaa harvassa hakamaisesti. Koillisessa lehto, vaihtelevaa puustoa, myös tervaleppää. Keskellä kangasta, jonkin verran järeää kuusilahoa, järeää kuusta, mäntyä, hieskoivua, vähän erirakenteisuutta.

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
77	Sarakorvet	VU/EN	Vähän heikentynyt	Hyllyvää korpea, osin avointa, osin pajupusikkoista ja vähän puustoista. Ympäröivä osa notkoa hakattu länsi- ja pohjoispuolella, paikoin tiheä taimikko vaihteluväyhykkeellä, ja koneuria, kaatunut puustoa länsi laidasta suon yli, pari isompaa hieskoivua, kuusta ja tervaleppä pystyssä. Eteläpäässä pieni lammikko, jossa palpakkoa ja osmankäämiä.
78	Kuivat keskivänteiset lehdot	NT/NT	Luonnontilainen	Vaihtelevarakenteinen, melko sulkeutunut lehto, pohjakerros paikoin niukka, kaadettuja puita johtoauealta, hiukan muuta lahoppua.
79	Ruohokorvet Lähteiköt	VU/EN VU/EN	Heikentynyt	Keskeltä avoin korvipintainen suo, jokin verran kuollutta puustoa, reunoilta enemmän metsäkortekorpea. Enimmäkseen heinä ja ruohokorpea, luoteessa paikoin ruoho-mustikka- ja metsäkortekorpea, avokohdassa lähdekorpea/tihkupintaa, joka on luonnontilaltaan parempaa. Lounaisreunassa matalahko oja kivennäismaahan saakka, osin kasvipeitteinen.
80	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Järeää kilpikaarnaista mäntyä, lahoppua, vähän rauduskoivua. Avoimia kalliolaikkuja, paikoin pieniä jyrkänteitä.
81	Sarakorvet	VU/EN	Luonnontilainen	Lähinnä luhtanevaporpi, puusto luonnontilainen, hieskoivua, myös tervaleppää, harvenee järvelle. Osin tiheää pajupensaikkaa, järviruoko ja -kortekasvustoja.
82	Havumetsävyöhykkeen norot	DD/DD	Vähän heikentynyt	Kuivillaan oleva mutkitteleva uoma, vaihtelevasti soraa hiekka ja kiviä, näkinsammalta, reunoilla soistumaa.

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
83	Varttuneet havupuuvaltais et tuoreet kankaat	NT/VU	Vähän heikentynyt	Osin järeää kuusta, jonka alla pientä alikasvosta, pohjoispuolella uomaa ei niin selkeästi 2-jaksoista käenkaali-mustikkatyyppiä, jopa paikoin lehtoa. Jonkin verran hieskoivua, yksittäinen haapa ja harmaaleppä. Uoman varressa runsaammin lahoppuuta, erityisesti koivua.
84	Puolukkakorve t	EN/EN	Vähän heikentynyt	Nuorta hieskoivua ja mäntyä sekä joitaikin vanhempia mäntyjä, lähes välipintaista tupasvillakasvustoa.
85	Tuoreet keskiravinteise t lehdot	VU/VU	Vähän heikentynyt	Vaihtelevaa varttunutta puustoa: haapaa ja kuusta, pensaskerroksessa tuomea, lahoppuuta, hiukan jatkumoa.
86	Varttuneet kuivahkot kankaat	VU/EN	Heikentynyt	Jonkin verran erirakenteista, melko vanhojen mäntysten alla vaihtelevan kokoista kuusta, rauduskoivua ja pientä pihlajaa, ja paikoin männyntaimia. Lahoppuuta vähän. Luoteessa pieni juolasaraa kasvava suopainanne.
87	Juolasarakorve t	EN/EN	Luonnontilainen	Vähän korpirämemäistä koillisessa ja muurainkorpea lounaisreunalla. Luonnontilainen puusto, jossa mäntyä hiekoivua ja kuusta, vähän pientä tervaleppää
88	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Laakeita kalliotasanteita, joiden välissä rikkonaisemmin kalliota ja kangasta, vähän avointo porojäkälä-sammalkalliota. Pohjoisessa jyrkänteen länsipuolella hakkuu lieenee lisännyt jonkin verran paahteisuutta, valoisa jyrkänne itään päin.
	Karut valoisat kalliojyrkänteet	LC/LC		
89	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Vanhaa, vaihtelevaa mäntypuustoa, kohtalaisesti katajaa ja keloja, paikoin pieniä/porrasmaisia jyrkäniteitä. Kallionkoloissa puolukkatyypin, osin tuore, kohtalaisesti pienehköä lahoppuuta, isompaa pystyssä, erirakenteisuutta
	Vanhat kuivahkot kankaat	EN/CR		
90	Aitokorvet	EN/EN	Heikentynyt	Kangaskorpimainen muuttuma, paikoin paljon metsälajistoa. Mäntyä kuusta ja hieskoivua, paikoin 2-3-jaksoista ja vähän lahoppuuta. Umpeenkasvaneessa lammikossa suovehka, hyllyvää

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
91	Vanhat havupuuvaltais et tuoreet kankaat	EN/EN	Luonnontilainen	Järeää mäntyä, eri-ikäistä kuusta, seassa hieskoivua. Melko runsaasti lahopuuta, jatkumoa, vähän paksumpaa. Eteläosassa käenkaali-mustikkatyyppiä.
92	Karut poronjäkälä- sammalkalliot	LC/NT	Luonnontilainen	Joitakin mäntyjä ja rauduskoivuja, tierasammalta vallitsevammin idässä, lännessä poronjäkäläistä ja kalliometsää. Jyrkänteiden terasseilla ja jyrkässä rinteessä kasvavaa erirakenteista mäntyä ja kuusta, nuorta rauduskoivua ja haapaa. Kalliolaikkuja ja soistumia. Vähän lahopuuta ja hakkuun jälkiä rinteiden puolella.
	Karut kalliotierasam malkalliot	LC/LC		
	Karut valoisat kalliojyrkänteet	LC/LC		
	Varttuneet kuivahkot kankaat	VU/EN		
93	Ruohokorvet	VU/EN	Luonnontilainen	Luontainen puusto, hieskoivua, kuusta, vähän tervaleppää. Ruohomustikkakorpi, luhtainen ja kangasmosaiikkinen.
94	Varttuneet havupuuvaltais et tuoreet kankaat	NT/VU	Vähän heikentynyt	Tuoreen kankaan metsäkuvio. Eteläosassa mänty runsastuu, pohjoisosa kuusivaltainen. Vähäisesti eri-ikäisrakenteisuutta, pääosin puusto kahdessa latvuserroksissa (varttuneita valtapuita ja nuorta puustoa / taimikkoo). Jonkin verran vanhoja kantoja hakkuiden jäljiltä, mutta ei hiljattain harvennettu. Lahopuuta melko vähän.
95	Korpirämeet	EN/EN	Heikentynyt	Muuttuma, mutta suolajit vallitsevia, kelomäntyjä. Oja jonkin verran umpeenkasvanut. Puuston sijoittuminen vaihtelevaa. Idässä ennen linjaa paikoin mustikkakorpi. Pohjoisreuna rehevää korpikastikkavaltaista korpea (koivu, kuusi, mänty, mättäiden välissä raate, tähtisara, ranta-alpi, kurjenjalka, suoputki, okarahkasammal, korpikaisla, suokorte), etelässä vaihettuu karumpaan mänty- ja suopursuvaltaiseen rämeeseen (tupasvilla, muurain, mustikka laikuittain).

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
96	Tuoreet keskiravinteise t lehdot	VU/VU	Luonnontilainen	Haapaa ja kuusta erirakenteisesti, itäreunassa hieskoivua, kallion alla pihlajaa ja rehevintä. Melko paljon rinteestä kaatunutta lahoppuuta. Varjoisa jyrkänne: kivikkoalvejuuri, kallioimarre, kivikynsisammal, seinäsammal, siloriippasammal, kalliopalmikkosammal.
97	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Isoja vanhoja mäntyjä, paljon katajaa, pakoia lahoppuuta, jyrkänteen koloissa rauduskoivua ja haapaa.
98	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Pieni jyrkkärinteinen kalliometsä, vanhaa mäntyä. Jyrkänne osin varjoinen, lohkeileva ja ylikalteva.
99	Varttuneet havupuuvaltai et tuoreet kankaat	NT/VU	Luonnontilainen	Hieno varttunut tuore/lehtomainen kangas. Kivasti lahoppuuta. Kuusi, haapa, koivu. Itäreuna soistunut. Pohjoisosassa soistunut painanne, jossa paljon rahkasammalia ja karhunsammalia.
100	Lähteiköt	VU/EN	Luonnontilainen	Lähteinen noro, välillä juurakkojen alla. Ympäröivä metsä vähintään uudistuskypsä, kuusivaltainen. Lähteiset rannut jatkuvat voimalinjan alle
101	Tuoreet keskiravinteise t lehdot	VU/VU	Vähän heikentynyt	Haapaa ja koivua, alla kuusta ja koivua. Vähän niittylajistoa, mutta pitkälle kehittynyt lehdoksi. Pohjoisessa pellon reunassa ja ajourassa epämääräistä/niukkaa lähdevaikutteisuutta, johon pellon ojat vaikuttavat sekä eläinten juomapaikka.
102	Sarakorvet	VU/EN	Luonnontilainen	Ruohoista, lähteisyyttä ylärinteestä, pientä koivupuustoa, reunoilla isompaa sekapuustoa, vähän avointa ruovikkoista, paikoin märkää sammaleetonta sarapintaa, varjoisemmissa reunoissa turvepintaa.
103	Varttuneet havupuuvaltai et tuoreet kankaat	NT/VU	Heikentynyt	Luonnontilaistuvaa, hieman erirakenteista kuusikkoa, myös mäntyä ja hieskoivua. Kohtalaisesti lahoppuuta ja vähän jatkumoa, mutta vain hiukan järeämpää.

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
104	Lähteiköt	VU/EN	Luonnontilainen	Lähteinen noro, välillä juurakkojen alla. Ympäröivä metsä vähintään uudistuskypsä, kuusivaltainen. Lähteiset rannut jatkuvat voimajohdon alle.
105	Sarakorvet	VU/EN	Luonnontilainen	Hieskoivua ja mäntyä, aliskuusta. Reunoilla hieman luhtaisuutta, avointa välipintaa. Etelässä melko järeää mäntyä, vähän pientä hieskoivua, korpiräme/puolukkakorpi: Suopursu, tupasvilla, puolukka, karpalo, hilla, varvikkorahkasammal, rämerahkasammal.
106	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Eri-ikäistä mäntyä ja avoimia kalliolaikkuja.
107	Varttuneet havupuuvaltais et tuoreet kankaat	NT/VU	Vähän heikentynyt	Valtaosin tasaikäistä kuusikkoa, paikoin eri-ikäisrakenteisuutta, lahoppua yksitellen (joitakin maa- ja pystypuita), ei erityisen runsaasti. Vanhoja kantoja jonkin verran. Pääosin tuoretta kangasta, lehtomaista kasvillisuutta paikoitellen. Alueella muutamia polkuja. Jatkuu itään, melko edustavanakin
108	Vanhat havupuuvaltais et tuoreet kankaat	EN/EN	Luonnontilainen	Kuusivaltaista, melko runsaasti lahoppuujatkumoa, paikoin käenkaali-mustikkatyyppiä, rinnesoistumia pohjoisessa
	Karut varjoiset kallionjyrkänteet	NT/NT		
109	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Hyvä puusto, pari järeääkin lahorunkoa
110	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Hyvä puusto, pari järeääkin lahorunkoa
111	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Luonnontilainen	Lehdossa koivua ja kuusta, erirakenteista, hyvin lahoppua. Jyrkäne karu etelässä hyvin korkea, alhaalta varjoisa, idässä lähes kokonaan sammalpeitteistä, kalliopalmikkosammalta ja kallioimarretta
	Karut varjoiset kallionjyrkänteet	NT/NT		
112	Sarakorvet	VU/EN	Luonnontilainen	Etelässä ja lännessä vanhoja mäntyjä kasvava puolukkakangaskorpi, keskellä jouhisara-rahkasammal painanteita, idässä vähän korpirämettä, pohjoisessa reunapuusto nuorehkoa hieskoivua

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
113	Juolasarakorvet	EN/EN	Luonnontilainen	Järeää varttunutta mäntyä, seassa hieskoivua, vähän aliskuusta. Lähinnä juolasarakorpea, lounaassa epäselvää, välipintalajisto vähenee aitokorpimaiseksi.
114	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	NT/NT	Vähän heikentynyt	Kallionlakitasanne, jossa ruohoja ja vanhoja mäntyjä, melko jyrkät reunat etelään ja länteen.
115	Havumetsävyöhykkeen norot	DD/DD	Luonnontilainen	Idässä selkeä rahkasammalreunainen, häviää polkuun ja lännessä jyrkempään rinteeseen.
116	Puolukkakorvet	EN/EN	Luonnontilainen	Luontaista hieskoivua, vähän mäntyä, aliskuusta. Puolukkakorpi, sarakorpi (hiukan ruohoinen tai luhtainen). Pohjoispäässä pari isoa tervaleppää.
	Sarakorvet	VU/EN		
117	Kalliometsät	NT/NT	Vähän heikentynyt	Vanhaa vaihtelevaa mäntypuustoa, lahoppua vähän ja paikoin pienen puoleista.
118	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Heikentynyt	Istutettua mäntyä kasvava kastikkainen lehtorinne.
119	Lähteiköt	VU/EN	Heikentynyt	Pieni voimakkaasti muuttunut lähde.
120	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Heikentynyt	Kuten pohjoispuolinen kuvio mutta seassa koivua ja vähän kuusta, nuorta metsälehmusta ja vaahteraa, pari pähkinäpensasta, jyrkimmässä rinteessä haapaa ja lahoppua.
121	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Rikkonaista kalliota, mutta väli- ja reunakankaat edustavia noin puolukkatyyppiä, hyvin lahoppua, mäntyä, rauduskoivua, kuusta ja haapaa.
122	Kangasrämeet	VU/EN	Luonnontilainen	Vanhaa mäntyä, eri-ikäistä hieskoivua, melko paljon lahoppua ja keloja. Koillisreunassa painunut koneura.
123	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Melko yhtenäistä kalliometsää, hyvä puusto ja lahoppuusto.
124	Puolukkakorvet	EN/EN	Luonnontilainen	Vanhaa mäntyä, alla hieskoivua ja kuusta, ainakin 1 tervaleppä, lännessä tiheämpi puusto, lahoppua paikoin hyvin.
125	Varttuneet havupuuvaltais	NT/NT	Vähän heikentynyt	Eri-ikäisrakenteisuutta, lahoppua. Pääpuu kuusi, myös haapaa ja koivuja sekapuuna,

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
	et lehtomaiset kankaat			yksittäisiä järeitä haapoja. Alueella noro, jonka varrella kasvillisuus rehevää. Puustoa hoidettu, muttei lähiaikoina, vanhoja pieniläpimittaisia kantoja.
	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU		
	Varttuneet havupuuvallat et lehtomaiset kankaat	NT/VU		
126	Havumetsävyö hykkeen norot	DD/DD	Luonnontilainen	Lehtomaisessa kankaassa noro, saa alkunsa kallioalueelta voimajohtoaukealta, jossa ei näkyvissä selvää uomaa.
127	Varttuneet havupuuvallat et lehtomaiset kankaat	NT/NT	Vähän heikentynyt	Sekapuustoinen, pääosin kuusivaltainen. Joitakin järeitä kuusia ja haapoja, myös koivuja. Eri-ikäisrakenteisuutta, lahoppuuta kohtalaisesti, myös pystypuuna.
128	Keskiravinteiset varjoiset kalliojyrkänteet	NT/NT	Luonnontilainen	N. 6 m korkea kalliojyrkänte. Rungas sammallajisto. Käenkaalia myös.
129	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Vähän heikentynyt	Järeitä vanhoja kuusia ja haapoja, kuusivaltainen kuitenkin. Rinteen kenttäkerroksessa monipuolinen lehtolajisto. Sekapuuna koivuja. Paikoin hyvin tiheää kenttäkerrosta varjostavaa kuusikkoa. Yksittäisiä lahoppuita. Harvakseltaan vanhoja kantoja. Noin 3 puusukupolvea. Vanha metsätie ja oja pohjoisosissa. Metsätie on kostea, urissa lammikoita. Tiellä kasvaa pari käenkukkaa ja suo-ohdaketta. Reunoilla tiheää nuorempaa kuusikkoa, jonka kenttäkerros vähälajinen.
130	Varttuneet havupuuvallat et lehtomaiset kankaat	NT/NT	Luonnontilainen	Rinnemetsä, jossa runsaasti lahoppuuta ja hyvä lahoppuujatkumo. Runsaasti suuria maapuita, eri lahoamisasteissa. Varttunut kuusi vallitsee, myös paljon vanhoja ja nuoria kuusia. Alispuuna nuorta haapaa, pihlajaa, rauduskoivua, hieman metsälehmusta muutamassa kohdassa.
131	Kangasrämeet	VU/EN	Luonnontilainen	Kallioiden reunustama räme, jossa varttunutta männikköä.

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
132	Kalliometsät	NT/NT	Vähän heikentynyt	Keloja ja lahoppuuta melko paljon. Eri-ikäisrakenteinen puusto. Muutamia vanhoja mäntyjä voimalinjan reunalla ja kaksi vanhaa kilpikaarnaista mäntyä kallion pohjoislaidalla. Polku kalliolla. Vanhaa katajaa.
133	Varttuneet havupuuvaltais et tuoreet kankaat	NT/VU	Luonnontilainen	Mänty- ja kuusivaltainen kangas, jossa runsaasti lahoppuuta, isoja maapuita lahoppuujatkumona. Puusto pääosin varttunutta, myös nuorta kuusta alispuuna. Muutama vanha kuusi. Muutamia keloja. Paikoin kangaskorpea.
134	Havumetsävyöhykkeen norot	DD/DD	Heikentynyt	Enimmäkseen luonnontilaisen kaltainen noroksi ehkä syvä. Kollisessa ojamainen, rautasakkainen, hiukan vettä, alavirtaan kuivempi, mutkittelevampi ja pohjalta vaihtelevampi, laskee kuivillaan ole vaan ojaan tai suoristettuun uomaan. Ympäröivä talousmetsä pääosin puolukkatyyppin kangasta.
135	Kosteat keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Heikentynyt	Hieman erirakenteisuutta ja ohutta lahoppuuta uoman varressa, lounaisosa rehevämpää ja selkeämmin saniaislehtoa, ehkä kuivahtanutta.
136	Kalliometsät	NT/NT	Vähän heikentynyt	Vanhaa edustavaa kalliometsää. Runsaasti vanhoja mäntyjä, joista usea kilpikaarnainen. Puusto eri-ikäisrakenteinen. Keloja ja maapuita. Lahoppuuta kohtalaisesti. Kalliolla melko kapeita polkuja. Hieman kuluneisuutta myös polkujen ulkopuolella.
137	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Hyvä puusto ja lahoppuujatkumo, kallionvälissä kangasta, jossa tiheässä melko vanhaa mäntyä. Pari polkua.

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
138	Kangaskorvet	EN/CR	Vähän heikentynyt	Kurton kuvaus lehtokorpi. Aidot lehtokorven lajit kuitenkin puuttuvat, eikä saniaisetkaan ole valtalajina kuin pienillä, uomasta etäämpänä olevilla soistuma-/korpipainanteilla. Kohde kuvauksen mukainen mutta todennäköisesti kuivunut ajan mittaan. Uoma on matala suora oja, jossa ei vettä (toisin kuin 500 m alavirtaan). Uomanvarsilla ei kosteaa lehtoa vaan valtaosin lehtomaisen kankaan tai turvekangasmaista kasvillisuutta. Kuivemmat käenkaalivaltaiset alat vallitsevia. Etenkin länsipuolella uomasta erillään kosteita kangaskorpipainanteita, jossa saniaiset runsaita laikuittain. Tervaleppää vain pienellä alalla uoman varrella. Lahopuuta on paikoin melko runsaasti. Erirakenteinen, kuusivaltainen. Luontotyyppinä olisi lehtomainen kangas+kangaskorpi kuvaavampi nykytilassa. Ei edes märkää ruoholehtoa vaikka soistumaa onkin laikkuina --> ei vallitseva.
139	Kalliometsät	NT/NT	Heikentynyt	Kohtuullisesti vanhaa mäntyä ja lahopuuta, hakattu ympäriltä, polku.
140	Kangaskorvet	EN/CR	Vähän heikentynyt	Mänty vallitseva enimmäkseen varttunutta, eri-ikäistä hieskoivua, vähän kuusta, kaakossa tervaleppää, lahopuuta. Enimmäkseen aitokorpi/kangaskorpi, paikoin juolasara- ja tupasvillakorven piirteitä, jälkimmäinen saattaa johtua valoisuudesta taimikon lähellä.
141	Varttuneet kuivahkot kankaat	VU/EN	Vähän heikentynyt	Mäntyvaltainen puolukkatyyppin kangas, seassa kuusta ja paikoin koivua, vähän lahojatkumoa. Suolaikku kaakossa linjan vieressä.
142	Vanhat havupuuvaltais et tuoreet kankaat	EN/EN	Luonnontilainen	Mustikkatyyppiä, kuusivaltaista sekametsää, runsaasti rauduskoivua, hyvä lahojatkumo etenkin jyrkanteen alla.
143	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
	Karut varjoiset kallionjyrkänte et	NT/NT		Laajoja avoimia kallioliuskoja. Puusto painanteissa, vanhaa mänty, nuorempaa rauduskoivua. Lahojatkumo, keloja. Vähän selkeitä polkuja, laajalti vähäisempää kulumista.
144	Vanhat havupuuvaltais et tuoreet kankaat	EN/EN	Vähän heikentynyt	Varttuneen männikön alla eri-ikäistä kuusta ja haapaa, melko paljon pihlajaa, pari koivua, nuori tammi. Tiheissä kohdissa aukkoinen pohja-/kenttäkerros. Vähän lahojatkumon alkua. Paikoin lehtokasveja kuten taikinamarja alarinteessä.
145	Varttuneet havupuuvaltais et lehtomaiset kankaat	NT/NT	Vähän heikentynyt	Meanderoiva syvä uoma, jota reunustaa melko edustava, mutta kapea lehtomainen kangas. Lahopuuta sekä pysty- että maapuuna. Lehtokasvillisuutta laikuittain. Vähäisiä jälkiä harvennuksista.
146	Kalliometsät	NT/NT	Vähän heikentynyt	Hyvä puusto, kohtalaisesti lahopuujatkumoa, kapeita kohtalaisia väläkankaita.
	Karut varjoiset kallionjyrkänte et	NT/NT		
147	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Hyvä puusto, lahopuujatkumoa, isoja keloja ja kilpikaarnaisia mäntyjä huipulle jyrkkenevässä rinteessä.
	Karut varjoiset kallionjyrkänte et	NT/NT		
148	Varttuneet havupuuvaltais et tuoreet kankaat	NT/VU	Vähän heikentynyt	Kuusivaltainen sekametsä, osin puolukkatyyppiä, rauduskoivua ja mäntyä, nuorta haapaa, alikasvoksessa vähän pihlajaa. Lahopuuta hyvin rinteessä, jyrkänteellä alla alkavaa jatkumoa ja vanhimmat elävät puut. Linjan puolella soistunutta tai kangaskorpea, paikoin tuulenskaatoja, lännessä kalliometsää.
	Kalliometsät	NT/NT		
149	Varttuneet havupuuvaltais et tuoreet kankaat	NT/VU	Vähän heikentynyt	Kuusivaltainen sekametsä mustikkatyyppiä, seassa koivua, paikoin haapaa, keskiosassa suuria mäntyjä. Pohjoisessa hyvin lahopuuta. Etelässä paikoin tuulenskaatoja ja pari pystyyn kuollutta kuusta, paikoin aukkoisuutta pohja- ja kenttäkerroksessa.
150	Tuoreet keskiravinteise t lehdot	VU/VU	Heikentynyt	Kapealti nuoripuustoista jyrkänteenaluslehtoa, koivua ja pihlajaa, vähän kuusta, joista muutama vanhempi ylärinteessä etelässä. Jyrkänteellä tasanteilla paikoin hyvin lahopuuta.
	Karut/keskiravi nteiset	NT/NT		

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
	varjoiset kalliojyrkänteet			Jyrkänne rikkonainen, halkeamissa putkilokasvaja, ainakin yksi ylikalteva seinämän osa.
151	Juolasarakorve t	EN/EN	Luonnontilainen	Muutaman neliön suopainauma, keskiosa selvästi tulvavaikutteinen, rahkasammalta harvassa, voisi olla myös suoaroa.
152	Kalliometsät	NT/NT	Vähän heikentynyt	Hyvä puusto, melko hyvin lahopuujatkumoa erityisesti korkeimmalla laella.
153	Varttuneet havupuuvaltais et tuoreet kankaat	NT/VU	Heikentynyt	Lähes puhdas kuusikko, paikoin koivuja, melko tasaikäistä, mutta kohtuullisesti tuulenkaatoja, joista alkavaa lahojatkumoa, ja muutamia pystyyn kuolleita puita.
154	Varttuneet havupuuvaltais et lehtomaiset kankaat	NT/NT	Vähän heikentynyt	Ojan/puron ympäristössä melko edustava metsäkuvio. Sekapuustoinen, kuusen lisäksi tervaleppää ja koivuja. Pensaskerroksessa tuomi, pihlaja, taikinamarja, vaahteran taimia. Vanhoja kantoja, lahoppua kohtalaisesti.
155	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Hyvin lahoppua ja vanhoja mäntyjä.
156	Varttuneet havupuuvaltais et tuoreet kankaat	NT/VU	Vähän heikentynyt	Sekametsää, kuusi ja mänty vaihtelevat valtapuuna, koivuakin runsaasti, paikoin haapaa, puolukka-mustikkatyyppiä. Melko runsaasti lahoppua, mutta vähän vanhaa, painottuu pieniin läpimittoihin. Järeämpiä kuusia pohjoisreunan rinteessä.
157	Varttuneet havupuuvaltais et lehtomaiset kankaat	NT/NT	Vähän heikentynyt	Mutkittelevaa savipohjaista uomaa ympäröivä rakenteeltaan melko monipuolinen metsäkuvio. Puusto kuusivaltainen seassa myös järeitä haapoja. Lahoppua melko runsaasti sekä pysty- että maapuuna. Valtaosa tosin pieniläpimittaista. Vanhoja kantoja hakkuiden jäljiltä. Paikoin puusto nuorempaa ja tiheässä. Eteläpuoli kuusivaltaisen sekametsälehdon ja puronvarren kohde, melko luonnontilaiseksi kehittyntä, kerroksellista tiheää lehtometsää.

17.9.2025

Taulukko 4-5. Rajattujen luontotyyppikuvioiden kuvaukset ja luonnontilaisuus voimajohtoreitin jaksolla III (reitin länsiosat). Numerointi viittaa edellä olevaan karttaan.

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
158	Kalliometsät	NT/NT	Vähän heikentynyt	Melko edustavaa kalliometsää. Eri-ikäistä puustoa, lahoppuuta. Jonkin verran kuluneisuutta.
159	Kalliometsät	NT/NT	Vähän heikentynyt	Paljon vanhoja mäntyjä ja keloja. Vanhaa katajaa. Puustossa eri-ikäisrakenteisuutta. Melko paljon lahoppuuta, mm. kaatuneita keloja. Polkuja kalliolla, voimakas kuluneisuus paikoin laajemmilla alueilla kallioiden päällä.
160	Havumetsä- vyöhykkeen norot	DD/DD	Heikentynyt	Rajaus perustuu Helsingin LTJ:n Landbon noron eteläosaan. Kulkee ainakin osin peratun tai kaivetun uoman pohjalla, mutta osin luonnontilaistunut, rahkasammaleinen tiheimmän puuston alueita lukuun ottamatta, mättäistä mutkittelua. Yhdistyy johtoauekan vieressä painuneeseen ajouraan.
161	Saranevat	NT/VU	Heikentynyt	Helsingin LTJ-kuvaus: Pieni kangasmetsiin selkeästi rajautuva neva, jonka reunat ovat laajalti puustoutuneet. Keskiosa yksipuolista pullosaraa, laiteilla pajua ja mätäspinoilla koivua ja mäntyä. Märimmissä pinnoilla pullosaraa, jousivihvilää ja terttualpia. Mättäitä mustikkaa ja kangasmaitikkaa. Laiteilla melko runsaasti maariankämmeä. Kuvauksen mukainen, puusto jo yli 4 metristä, ja puustoisuus ilmeisesti lisääntynyt edelleen, useita kantoja.
162	Suoarot	DD/DD	Heikentynyt	Hyvin pienialainen suokohde, jota ympäröi kallioinen maasto.
163	Kalliometsät	NT/NT	Vähän heikentynyt	Pieni säilynyt osa kalliometsää. Kelo ja melko paljon lahoppuuta, eri lahoamisasteita. Reunalla maapuita. Vanha ja varttunut mänty. Voimakkaasti kulunut polku reunalla.

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
164	Lehtokorvet	VU/EN	Vähän heikentynyt	Puusto valtaosin melko nuorta koivua, myös vanha harmaaleppä. Suurruohostovaltainen kasvillisuus, myös hiirenporrasta. Puron reunalla rahka- ja lehväsamalia. Uomassa puuainesta. Useita lähiaikoina kaatuneita koivuja ja hieman lahoppuuta.
165	Jalopuustoiset kangasmetsät	VU/VU	Heikentynyt	Vaahteravaltainen metsälaikku. Suurelta osin nuorta vaahteraa, yksi vanha ja yksi varttunut vaahtera. Myös haapa runsas. Kielo ja sananjalka. Muutamia hyvin vanhoja n. 40 cm halkaisijan kantoja (vähintään 5 kpl).
166	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoret kankaat	NT/VU	Vähän heikentynyt	Monipuolinen kuvio, kalliolailla kalliometsää ja kuivahkoa kangasta, kallioiden väliset painanteet tuoretta tai lehtomaista kangasta. Keskiosissa korpjuotti. Puusto monilajinen ja rakenne monipuolinen. Kuusivaltainen, myös järeitä haapoja, kolopuita. Lahoppuuta kohtalaisesti. Itäreunassa lehtoa, jossa hyvin vanhoja haapoja ja vanhaa lahoppuuta, ja lahoppuujatkumoa. Itäreunan edustavuus erinomainen.
167	Havumetsä-vyöhykkeen norot	DD/DD	Luonnontilainen	Syvä uoma kuivillaan kartoitusshetkellä. Pohjakivillä kinnassamalla. Myyränsamalia, lehväsamalia. Runsaasti puuainesta uomassa ja keloja uoman reunalla. Järeitä maapuita. Suursaniaisia. Kaksi vanhaa vaahteraa.
168	Tuoret keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Luonnontilainen	Noron reunoilla edustavaa tuoretta kielovaltaista lehtoa, paljon lahoppuuta
169	Kalliometsät	NT/NT	Luonnontilainen	Varttunut havupuuvaltainen metsäalue, jossa kalliometsän, pienialaisten kalliopaljastuminen, lehtomaisen kankaan ja tuoreen kankaan mosaiikkia. Nuoria lehtipuita. Lahoppuuta hyvin ja lahoppuujatkumoa. Paikoin keloja. Paikoin vanhaa katajaa. Hyvin vanhoja kantoja länsiosassa. Monipuolinen lajisto.
	Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat	NT/NT		
	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoret kankaat	NT/VU		
170	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliit	NT/NT	Luonnontilainen	Pieni avoin kallioketo, jonka ympärillä puustoa. Monipuolinen ketolajisto.

17.9.2025

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko maa/ Etelä-Suomi)	Luonnontilaisuus	Kuvaus
171	Kosteat keskiravinteiset lehdot	NT/NT	Heikentynyt	Pohjakerros paljas, paikoin kenttäkerroskin. Puulajisto monipuolinen ja puustossa erikäs rakenteisuutta. Muutama vanha koivu. Lahopuuta kohtalaisesti, vaihtelevia lahoamisasteita. Jättipalsamia runsaasti purovarressa rajauksen pohjoispuolella. Vanhaa metalliromua rinteessä.

4.5.3 Huomionarvoiset kasvilajit ja haitalliset vieraslajit

Helsingin ja Vantaan rajalla olevan Mutarsin alueella olevan peltotien varrella havaittiin kelta-apilaa (NT), keltamataraa (VU) sekä ketoneilikkaa (NT). Keltamataraa havaittiin myös Sipoonjoen varrella Segelklimpin kallioalueen lounaispuolella. Landbon itäpuolella sijaitsevan Ringbergan ja Hältingbergetin alueilla sekä Sipoonjoen varren Segelklimpin eteläpuolella havaittiin ahokissankäpälää (NT). Byträskin länsipuolella ja Lillträskbergetin länsipuolella havaittiin kartioakankaalia (NT) metsätieltä tai pientareelta. Helsingin Långkärrsbergetin ja Stormossenin välisellä alueella havaittiin lehtokinnassammalta (EN), ja lisäksi Långkärrsbergetin kaakkoispuolella löydettiin rakkosammaleksiintymiä (NT).

Haitallisista vieraslajeista havaittiin jättipalsamia, kanadanpiiskua, isopiiskua ja komealupiinia. Kartoitusta kuvaa tämänhetkistä tilannetta; erityisesti komealupiini ja jättipalsami voivat levittäytyä laajemmallekin, joten tiedot vanhenevat suhteellisen nopeasti. Jättipalsamiesiintymiä havaittiin Mutarsin läpi virtaavan Krapuojan ympäristöstä sekä Immersbackan pohjoispuolelta Fallbäckenin varrelta, kanadanpiiskuesiintymiä puolestaan Byträskin kaakkoispuolelta Lassasin alueelta sekä Källängarnan peltoalueelta, isopiiskuesiintymä Helsingin Ringbergan alueelta, ja komealupiiniesiintymiä Mutarsin alueelta läheltä jättipalsamiesiintymiä, Landbon eteläpuolelta nykyiseltä voimajohtoalueelta ja laajalti Mjödträskin eteläpuolelta vanhalta maankaatopaikalta.

17.9.2025

5 Yhteenveto

Selvitysalueella ei tehty lainkaan liito-oravahavaintoja. Maastoinventointien aikana voimajohtoreittien selvitysalueelta rajattiin liito-oravalle potentiaalista elinympäristöä kymmenessä eri kohteessa sekä löydettiin useita kolopuita, mutta itse lajista ei havaittu merkkejä.

Kirjoverkkoperhosen toukkahavaintoja tehtiin yhdeltä alueelta (Sipoon Orrbergen). Kirjoverkkoperhoselle soveltuvan ravintokasvin kangasmaitikan esiintymiä (potentiaaliset lisääntymispaikat) sekä aikuisia yksilöitä havaittiin usealla sijainnilla laajalti selvitysalueella.

Selvitysalueelta tunnistettiin yksi kohde, jolle linnustoarvoja keskittyi tavanomaista enemmän. Kohde sijoittuu Helsingin Puroniityn ja Degermossan väliselle rehevähkölle, osin kallioiselle metsäalueelle. Kyseisellä alueella havaittiin muun muassa pyyn ja usean pikkusiepon reviirejä. Kanalintujen soidinalueita ei selvitysalueelta löydetty, mutta metson esiintymisestä havaittiin merkkejä laajalla alueella. Pyy:n reviirejä oli laajalti pääasiassa Sipoonkorven kansallispuistoa lähinnä olevalla osalla selvitysalueella. Petolintujen pesinnästä selvitysalueella ei ollut suoria merkkejä, mutta hiirihaukan ja tuulihaukan reviirit sijaitsevat ilmeisesti selvitysalueen tuntumassa. Alueella havaittiin kiertelemässä ja saalistuslennoilla muitakin petolintuja, kuten merikotka ja kalasääski. Muiden huomionarvoisten lajien reviirejä löydettiin laajalti lähes koko selvitysalueelta, mutta edellä mainitun yksittäisen alueen lisäksi ei tunnistettu pesimälinnustoarvoltaan selkeitä keskittyymiä. Sipoonjokilaakson ja viereisten peltoalueiden ohjaamana ruokailevien lintujen lentoja keskittyy suppealle alalle nykyisen voimajohdon tuntumaan Immersbyssä. Alueella myös pesii ja ruokailee useita huomionarvoisia lintulajeja, kuten haarapääsky, kiuru ja pensaskerttu.

Luonnonsuojelulain suojeluita luontotyypeistä löydettiin pähkinäpensaikkoja, jalopuumetsikköjä sekä tervaleppämetsikkö yhteensä kymmeneltä kohteelta. Vesilain suojeltuja vesiluontotyypeistä selvitysalueelta löydettiin seitsemän noroa ja kuusi luonnontilaista lähteikköä. Muut huomionarvoiset kohteet ovat uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyypejä. Uhanalaisista lajeista havaittiin keltamataraa ja lehtokinnassammalta ja silmälläpidettävistä kelta-apilaa, ketoneilikkaa,

17.9.2025

ahokissankäpälää, kartioakankaalia ja rakkosammalta. Haitallisista vieraslajeista havaittiin jättipalsamia, kanadanpiiskua, isopiiskua ja komealupiinia.

Anttilan sähköaseman eteläpuolisessa lehtometsässä havaittiin erittäin uhanalaista harmaasulkukotiloa. Luontodirektiivin hyönteislajeista havaittiin kirjoverkkoperhosen ohella täplälampikorentoa Genaträskin rannassa sekä lummelampikorentoa Mjödträskin rannassa. Lisäksi selvitysalueella tehtiin yksittäisiä havaintoja muutamasta silmälläpidettävästä hyönteislajista sekä poimusulkukotilosta.

17.9.2025

6 Lähteet

Aluetta koskevat aiemmat luontoselvitykset ja lajitieto (lähtötieto)

BirdLife 2024 & 2025. Tiira-havaintotietokanta (Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa ry, Porvoon seudun lintuyhdistys PSLY).

Helsingin kaupunki 2024. Luontotietojärjestelmä.

<https://www.hel.fi/fi/kaupunkiymparisto-ja-liikenne/ympariston-ja-luonnon-suojelu/luonnonsuojelu-ja-monimuotoisuus/luontotietojarjestelma>

Luonnonvarakeskus 2023. Monilähteen valtakunnan metsien inventoinnin kartta-aineistot.

Maanmittauslaitos 2024 & 2025. Maastokartat ja ortokuvat.

Metsähallitus 2024. Valtion suojelualueiden biotooppikuviot.

Metsäkeskus 2024. Erityisen tärkeät elinympäristökuviot.

Suomen Lajitietokeskus 2024. Lajihavainto-otteet suunnittelualueelta (Laji.fi).

Suomen ympäristökeskus 2024. Zonation-aineisto, suojelualueiden ja Natura 2000 -alueiden sijainnit.

Oppaat ja vastaavat

Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E., Lampolahti, J., Mikkola-Roos, M. ja Virolainen, E. 2002: Suomen tärkeät lintualueet FINIBA. – BirdLife Suomen julkaisuja nro 4. Suomen graafiset palvelut, Kuopio. 142 s

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Kontula, T. ja Raunio, A. (toim.) 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja. – Suomen ympäristö 5/2018. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö.

17.9.2025

Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988: Maalintujen kartoituslaskentaohjeet. – Teoksessa: Koskimies, P. & Väisänen, R. A. (toim.): Linnustonseurannan havainnointiohjeet. 2. painos. – Helsingin yliopiston eläinmuseo, Helsinki, s. 58–70.

Mäkelä, K. ja Salo, P. 2023. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. – Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023.

Ellermaa, M. 2010. Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. – Tringa 4/2010–1/2011. Verkossa: <https://tringa.fi/wp-content/uploads/2023/03/Maakunnallisesti-tarkeat-lintualueet-ja-niiden-tunnistaminen-Uudellamaalla-Tringa.pdf>

